

(FINANCIEEL) JAARVERSLAG

2017

te Dordrecht

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezoekadres Trapezium 210, Sliedrecht
Postadres Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht

T (0184) 41 25 07
<http://www.groenendijk.nl/>

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG

Bestuursverslag	1
Verslag intern toezicht	35
Kengetallen	41

B JAARREKENING

B1 Grondslagen	42
B2 Balans per 31 december 2017	47
B3 Staat van baten en lasten 2017	49
B4 Kasstroomoverzicht 2017	50
B5 Toelichting behorende tot de balans	51
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	59
B9 WNT	64
B10 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	66
B11 Gebeurtenissen na balansdatum	66
B12 ONDERTEKENING JAARVERSLAG	67

C OVERIGE GEGEVENS

C1 Controleverklaring	68
C2 Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat	72

Jaarverslag 2017

van de

Vereniging

Een School met de Bijbel

te Dordrecht

SCHOLEN VAN ORANJE, voor vorstelijk onderwijs

Inhoudsopgave	
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Doelen en functie van het jaarverslag	4
Hoofdstuk 2 Beschrijving vereniging	4
2.1 Gegevens vereniging	4
2.2 Gegevens scholen	5
2.3 Kenmerken leeftijdsopbouw personeel	5
2.4 Kenmerken leerlingen	6
2.5 Kenmerken ouders en omgeving	7
Hoofdstuk 3 Identiteit	8
3.1 De missie van de vereniging	8
3.1.1 Strategisch beleid	10
Hoofdstuk 4 Onderwijs:	11
4.1 Strategisch beleid	11
4.4 Zorg en begeleiding	13
4.5 Passend onderwijs (afstemming)	13
4.6 Opbrengstgericht werken	14
4.7 Opbrengsten (van het onderwijs)	14
Hoofdstuk 5 Personeel en Organisatie	14
5.1 Strategisch beleid	14
5.4 Integraal personeelsbeleid (incl. professionalisering)	17
5.5 Instrumenten voor personeelsbeleid	17
5.5.1 Functionerings- en beoordelingsgesprekken	17
5.6 Verzuimbeleid	17
5.7 Buitenschoolse opvang:	17
Hoofdstuk 6 Huisvesting /Financieel beleid /Materieel beleid	18
6.1 Strategisch beleid	18
6.2 Realisatie 2017	22
6.2.1 Analyse financiële situatie	22
6.3 Financieel beleid	24
6.3.1 Toekomstparagraaf	25
6.3.2 Model risicobeheersing	27
Hoofdstuk 7 Communicatie	31
7.1 Strategisch beleid	31
7.2 De interne communicatie	32
7.3 De communicatie met externe instanties	33
7.4 De communicatie met ouders	33
Hoofdstuk 8 Kwaliteitsbeleid	33
8.1 Strategisch beleid	33
8.2 Kwaliteitszorg	34
8.3 Klachtenprocedure	34
8.4 Wet- en regelgeving	34

Voorwoord

Het bestuur van de Vereniging Een School met de Bijbel, bevoegd gezag van de Scholen van Oranje, heeft in 2011 een strategisch beleidskader vastgesteld. Dit beleidskader geeft, op grond van de vastgestelde visie en missie van de vereniging, de uitgangspunten weer op grond waarvan het bestuur invulling kan geven aan zijn taak: het besturen van de vereniging op de vastgestelde hoofdlijnen. Over een periode van vijf jaar, van 2011 tot 2016 is aangegeven welke doelstellingen en wanneer op de onderscheiden beleidsterreinen resultaten moeten zijn gerealiseerd. In het najaar van 2016 is gestart met opstellen van een nieuw strategisch beleidsplan. Dit is medio 2017 gereed gekomen en ingegaan per 1 augustus 2017. Dit verslagjaar is dus een transitiejaar tussen twee planperiodes: het laatste jaar van het aflopende plan en het eerste jaar van de looptijd van het nieuw gestarte plan.

Het nieuwe strategisch beleidsplan, getiteld 'Leren voor het leven' geeft voor verschillende aandachtsvelden onder andere de ontwikkelingen, aandachtspunten en de doelstellingen weer. In het verslagjaar zijn, in overleg met de directeur-bestuurder, een aantal speerpunten uit het strategisch beleidsplan benoemd die in het jaar 2017 moeten worden aangepakt en de komende periode moeten worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Doelen en functie van het jaarverslag

Dit jaarverslag beschrijft de resultaten en ontwikkelingen binnen de Vereniging Een School met de Bijbel te Dordrecht. Het beschrijft, binnen de kaders van het strategisch beleidsplan van de vereniging in de eerste plaats onze kwaliteit: onze missie, onze visie en de daaraan gekoppelde doelen en de resultaten daarvan. Op deze wijze geven we vorm aan een cyclus van plannen, uitvoeren en evalueren.

Hoofdstuk 2 Beschrijving vereniging

2.1 Gegevens vereniging

Nummer bevoegd gezag 83864

De vereniging is opgericht op 27 januari 1902 en is gevestigd te Dordrecht. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40321023.

Aan de vereniging zijn geen nadere partijen verbonden.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2017:

Voorzitter	De heer drs. J.F. van Weelden RA
Vice-voorzitter	Mevrouw drs. S. Platenkamp
Lid	Mevrouw A.D. Klaren
Lid	De heer A. Buitenhuis
Lid	De heer P.C. den Dekker
Lid	De heer P.W. Wolf
Directeur-bestuurder	De heer mr. G. Will

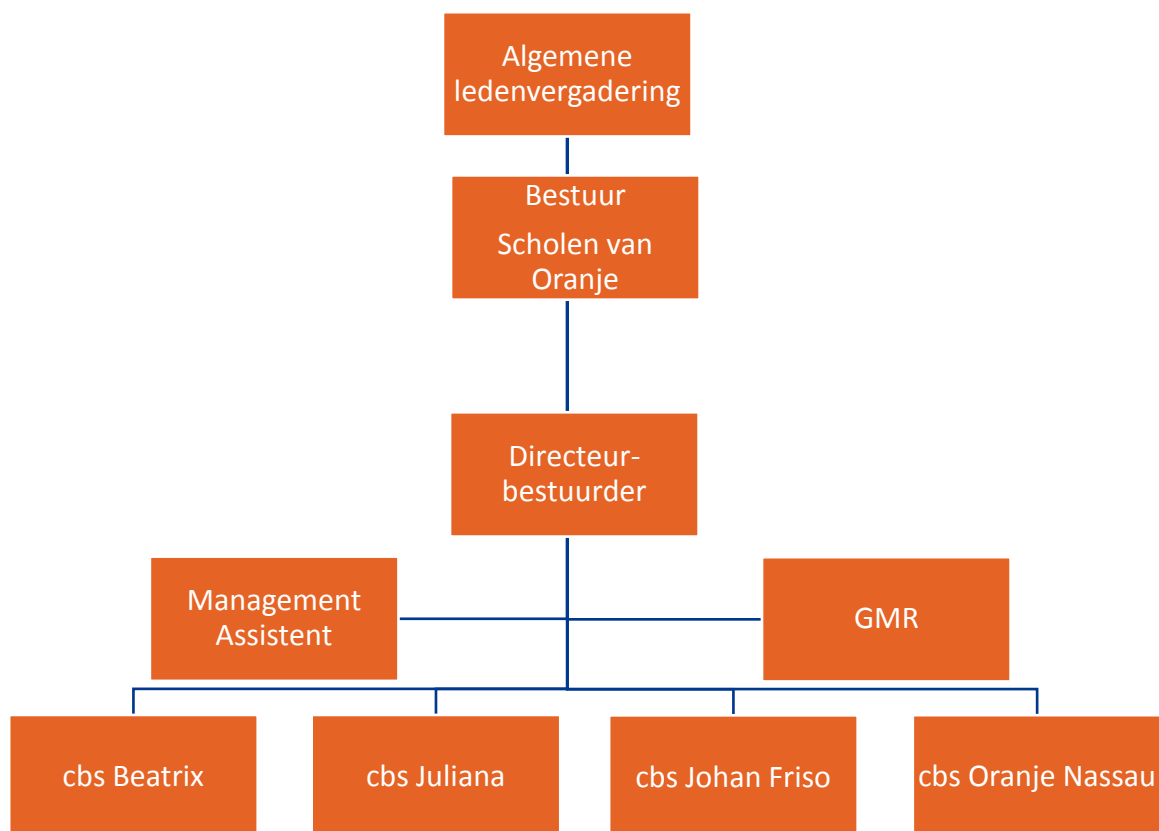
De Vereniging Een School met de Bijbel beheert vier scholen in Dordrecht. Deze vier scholen staan alle in de wijken Dubbeldam en Stadspolders. Sinds juni 2013 treden de scholen naar buiten onder de naam 'Scholen van Oranje'.

De scholen dragen de protestants-christelijke signatuur.

De scholen vallen onder verantwoordelijkheid van de eigen schooldirecteur en van de directeur-bestuurder, die bovenschools verantwoordelijk is voor de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid. De directeur-bestuurder is als enig uitvoerend bestuurder bevoegd tot het uitvoeren van (bestuurlijke) werkzaamheden ten dienste aan het onderwijs en de algemene bedrijfsvoering.

Het totaal aantal leerlingen binnen de vereniging is 1303 per 1 oktober 2017.

De organisatie ziet er in schema als volgt uit:

2.2 Gegevens scholen

Binnen de vereniging zijn vier scholen actief.

cbs Oranje Nassau, Selma Lagerlöf-erf 164, 3315 AT DORDRECHT

cbs Juliana, Goudenregenstraat 65, 3319 TB DORDRECHT

cbs Beatrix, Van Schendelstraat 24, 3319 RN DORDRECHT

cbs Johan Friso, Chico Mendesring 196, 3315 MB DORDRECHT

Brin: 16WG

Brin: 16XM

Brin: 16YG

Brin: 23PE

2.3 Kenmerken leeftijdsopbouw personeel

Per 31 december 2017

Leeftijd cohort	aantal	wtf
0 - 19	0	0
20 - 24	4	2,8750
25 - 29	5	3,6500
30 - 34	7	3,9639
35 - 39	13	8,6754
40 - 44	15	9,5276
45 - 49	22	15,3198
50 - 54	26	17,2464
55 - 59	25	15,8924
60 - 64	6	4,9496
>= 65	1	0,4358
Totaal	124	8,5359

2.4 Kenmerken leerlingen

Onze scholen worden bezocht door 1303 leerlingen (stand van zaken 1-10-2017). Onderstaand schema geeft de aantallen leerlingen per groep en het percentage gewogen leerlingen (1-10-2017):

School	Brin	Aantal totaal	Gewicht 0,3	Gewicht 1,2
cbs Oranje Nassau	16WG	226	46	6
cbs Juliana	16XM	294	4	2
cbs Beatrix	16YG	335	2	1
cbs Johan Friso	23PE	448	16	2
TOTAAL		1303	68	11

Historische telgegevens

School	Brin	Aantal 1/10/2014	Aantal 1/10/2015	Aantal 1/10/2016
cbs Oranje Nassau	16WG	232	220	229
cbs Juliana	16XM	280	295	309
cbs Beatrix	16YG	357	329	333
cbs Johan Friso	23PE	556	531	491
TOTAAL		1425	1375	1362

Prognoses telgegevens

School	Brin	Aantal 1/10/2018	Aantal 1/10/2019	Aantal 1/10/2020	Aantal 1/10/2021
cbs Oranje Nassau	16WG	216	223	221	215
cbs Juliana	16XM	284	280	280	290
cbs Beatrix	16YG	340	347	357	365
cbs Johan Friso	23PE	430	401	385	385
TOTAAL		1270	1251	1243	1255

De conclusie is, dat de vereniging te maken heeft met een lichte terugloop van het leerlingenaantal en dat het aantal gewogen leerlingen mede door de ontwikkelingen ten gevolge van passend onderwijs toeneemt. Drie scholen stabiliseren met de leerlingenaantallen en één school, de cbs Johan Friso, loopt terug. De daling van het leerlingenaantal zet zich de komende jaren nog voort, zij het in minder sterke mate.

Het grootste aandeel van het leerlingenverloop ontstaat door de natuurlijke uitstroom van leerlingen van groep 8 naar het voortgezet onderwijs, terwijl de scholen niet (meer) in groeiwijken staan, waardoor geen sprake is van autonome groei (in Dordrecht is er sprake van een afname van het aantal leerlingen in het basisonderwijs van 10% in 10 jaar tijd). Er stromen meer leerlingen van groep 8 uit, dan er leerlingen in groep 1 instromen. Daarnaast vindt een klein gedeelte van het verloop plaats door verhuizingen. Het verloop naar andere basisscholen is gering. Het verloop naar vormen van speciaal onderwijs (daarin inbegrepen speciale scholen voor basisonderwijs) is zeer gering.

2.5 Kenmerken ouders en omgeving

Onze scholen staan in (licht) vergrijzende wijken, wat consequenties heeft voor de instroom (zie ook paragraaf 2.4). De ouderpopulatie laat geen directe gevolgen zien voor ons beleid met betrekking tot actief burgerschap en sociale cohesie. De ouders kenmerken zich in het algemeen als nauw betrokken bij het onderwijs aan hun kind(eren) en actief bij de organisatie van (school)activiteiten.

Hoofdstuk 3 Identiteit

3.1 De missie van de vereniging

In de missie wordt verwoord wat Scholen van Oranje als waardengemeenschap naar buiten wil uitdragen. Het geeft aan waar we voor staan, wat onze identiteit en kernwaarden zijn (ons bestaansrecht).

Het strategisch beleidsplan draagt de naam 'Leren voor het leven' en is het mission statement van de Scholen van Oranje. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat onze leerlingen niet alleen leren om voldoende kennis op te doen en op deze manier een succesvolle schoolloopbaan doormaken. Zij moeten toegerust worden om later als betekenisvolle burgers een wezenlijke bijdrage te leveren aan onze samenleving. Een (inclusieve) samenleving waarin ieder persoon volwaardig mee mag doen, maar ook verantwoordelijkheid draagt. In onderwijs gaat het om kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. De ontplooiing van aanwezige talenten van kinderen is waar wij permanent mee bezig zijn. Elk mens telt en mag er zijn zoals hij/zij is, ongeacht het niveau van zijn/haar kwaliteiten.

In het christelijk onderwijs zijn kennisontwikkeling en sociale en morele vorming onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ons onderwijs is christelijk geïnspireerd, waarbij de Bijbel de bron is van inspiratie voor onze manier van werken, hoe wij met elkaar omgaan en voor onze visie op de mens en de wereld. De christelijke waarden en normen vormen het uitgangspunt voor ons mensbeeld, hoe wij omgaan met onze naasten en met onze verantwoordelijkheid voor de samenleving. We leren kinderen delen, je leeft immers niet alleen voor jezelf. Samen met anderen leven we in een wereld waarin plaats is voor de ander; een wereld die ook voor komende generaties een veilige plek is om te leven.

Wij hanteren de volgende kernwaarden: betrokkenheid, respect, geborgenheid en verwondering.

Kernwaarden

Betrokkenheid

We zijn er niet alleen voor onszelf, hebben oog voor de ander en willen samen werken aan een betere wereld. Door een betrokken en solidaire levenshouding kan het vertrouwen in de eigen persoon groeien, in de ander en in de toekomst. Dit leidt tot een gezond optimisme en nieuwe kansen voor iedereen, dus zonder mensen uit te sluiten, en tot hoop op een betere wereld.

Respect

Respect voor ieder mens staat centraal. Ieder mens is uniek; anders maar gelijkwaardig. Respect is wederzijds, ook ten aanzien van de (religieuze) eigenheid van het individu. In het onderwijs speelt leren over en van elkaar een belangrijke rol. Respect betekent ook eerbied hebben voor de wereld om ons heen en voor onze medemensen.

Geborgenheid

Leerlingen mogen zichzelf zijn op school, zich veilig voelen en mogen voor hun mening uitkomen. Een veilig schoolklimaat is een onmisbare voorwaarde om te kunnen leren. Wanneer mensen zich geborgen weten, kunnen zij hun talenten de vrije loop laten en zich optimaal ontplooien. Ouders geven aan zich welkom te voelen door de persoonlijke benadering en omdat zij gehoord worden.

Verwondering

Een goede onderwijsomgeving stimuleert verwondering en roept levensvragen op. Er zijn niet alleen vragen van het verstand, ook van het hart. De waarden die wij vanuit Bijbelverhalen meegeven, helpen de leerling een houding te ontwikkelen die positief bijdraagt aan een rechtvaardige en verdraagzame samenleving.

Visie

De visie is een algemene voorstelling van de toekomst van Scholen van Oranje. Het geeft aan waarvoor we gaan, wat onze toekomstdroom is. In onze visie is het kader voor onze ambities, onze toekomstverwachting uitgewerkt. De hiervoor genoemde kernwaarden vormen de basis.

Onze visie luidt: Scholen van Oranje staat voor een breed onderwijsaanbod waarin iedere leerling zijn talenten kan ontplooien. Ons onderwijs is van hoge kwaliteit, gestoeld op de christelijke levensovertuiging, met ruimte voor een eigen onderwijskundige identiteit en ruimte voor professionals.

Een breed onderwijsaanbod

Scholen van Oranje heeft een breed onderwijsaanbod voor leerlingen van 4 tot 12 jaar. Wij richten ons onderwijs zo in dat iedere leerling zijn talenten maximaal kan ontplooien en zich optimaal kan ontwikkelen. Met ons onderwijs besteden we evenwichtig aandacht aan de drie doelen van onderwijs, nl. kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Niet alleen kennis en vaardigheden moeten worden aangeleerd, maar ook samenwerking, leren delen, menswording en burgerschap zijn aspecten van ons onderwijs die voldoende zorg en aandacht moeten krijgen.

..van hoge kwaliteit

Ons onderwijs is van hoge kwaliteit. Deze is geborgd in onze kwaliteitscyclus. De school vormt samen met de ouder en de leerling een drie-eenheid. Zij hebben alle drie een eigen verantwoordelijkheid, maar het samenspel tussen hen zorgt voor een win-winsituatie die het beste in mensen naar boven kan brengen.

De medewerkers van de Scholen van Oranje spelen hierbij een grote rol. Zij dragen graag hun steentje bij aan de ontwikkeling van jonge mensen. Zij blijven ook zichzelf permanent ontwikkelen en houden elkaar scherp. Met elkaar vormen zij een lerende en professionele organisatie.

..gestoeld op de christelijke levensovertuiging

Scholen van Oranje heeft een christelijk geïnspireerde identiteit, gestoeld op de protestantse traditie. De grondslagformulering uit onze statuten is hierbij uitgangspunt voor ons onderwijs. Artikel 2 luidt: De grondslag van de vereniging is de Bijbel als het geïnspireerde Woord van God. Richtinggevend voor al het werk van de vereniging is het Evangelie van Jezus Christus, dat de mens roept tot dienst aan God en dienst aan de medemens, waarbij Jezus de weg tot God is.

Wij hebben een open blik op de omgeving en gaan graag verbindingen aan met de wereld om ons heen. In het gesprek met anderen over identiteit is onze keuze voor christelijk geïnspireerd onderwijs een gegeven, maar tegelijkertijd tonen wij respect voor ieders persoonlijke opvattingen. We maken tijd en ruimte voor een voortgaande dialoog met ouders en leerkrachten over wat wij met christelijk onderwijs beogen en wat ons daartoe inspireert.

..met ruimte voor een eigen onderwijskundige identiteit

In lijn met de missie geven de Scholen van Oranje ieder op eigen wijze vorm aan de onderwijskundige identiteit. Deze voldoet in ieder geval aan de van overheidswege gestelde kwaliteitseisen, maar kan worden aangevuld met zelf geformuleerde doelen. De eisen en doelen zijn vastgelegd in het schoolplan van iedere school. Scholen leggen verantwoording af in managementrapportages.

..en ruimte voor professionals

Binnen Scholen van Oranje werkt een groot aantal hoog opgeleide professionals. Zij krijgen de ruimte om - binnen de kaders van de bestuurlijke organisatie - een eigen invulling te geven aan hun werk. Daarom liggen de verantwoordelijkheden laag in de organisatie. Van vrijblijvendheid is geen sprake: bij verantwoordelijkheden hebben hoort verantwoording afleggen. Dit is inherent aan het zijn van een lerende organisatie.

Vorstelijk onderwijs

Wanneer we onze missie en visie in praktijk brengen en de op basis hiervan te formuleren doelstellingen binnen de looptijd van dit strategisch beleidsplan weten te realiseren, kunnen we met recht zeggen dat de Scholen van Oranje daadwerkelijk 'vorstelijk onderwijs' bieden aan alle leerlingen die aan onze zorg zijn toevertrouwd.

3.1.1 Strategisch beleid

Onze gezamenlijke identiteit is helder vertaald in onze betrokkenheid met kinderen. We zetten onze inspiratie in voor de kinderen. Hierop zijn wij ook aanspreekbaar. De communicatie naar ouders over de inhoud van onze identiteit is overtuigend en zichtbaar.

Werken aan identiteit: de beleidsdoelen in 2017 zijn:

Christelijke identiteit zichtbaar in school en pedagogisch klimaat.

- Indicator: leerkrachtgedrag:

- Onze leerkrachten hanteren de Bijbelse normen en waarden in hun dagelijkse omgang met de kinderen.
 - Onze leerkrachten beginnen en eindigen elke dag met een bezinningsmoment.
 - Onze leerkrachten gebruiken de methode Kind op Maandag tijdens hun lessen godsdienstonderwijs.
- Indicator: schoolbeleid:
 - Alle ouderbijeenkomsten worden begonnen met een bezinningsmoment.
 - Alle ouders krijgen bij aanmelding een gedragscode of schoolgids met gedragsparagraaf.
 - Alle scholen organiseren jaarlijks een themabijeenkomst voor leerkrachten / leerlingen en ouders, die invulling geeft aan de christelijke identiteit.

Thema op verenigingsniveau:

- Indicator: Elke twee jaar organiseert de directie van de school / de directeur-bestuurder een thema-avond over identiteit voor leerkrachten (en of ouders / leden)
 - Streefcijfers deelname: 30%

Identiteit als selectiecriterium:

- Indicator: werving en selectie.
 - In de procedure wordt de levensbeschouwelijke identiteit van de kandidaat en de school intensief besproken.
 - Er worden voor leerlinggebonden functies geen kandidaten benoemd die de identiteit niet onderschrijven of deze niet willen uitdragen.

Hoofdstuk 4 Onderwijs:

4.1 Strategisch beleid

Het onderwijskundig concept van de school kan een element voor ouders zijn om voor een bepaalde school te kiezen. Andere leervormen verdienen een kans, naast het reguliere onderwijs. De directeuren krijgen en nemen de verantwoordelijkheid om te werken aan onderwijskundige concepten en/of didactische handelwijzen. Deze hoeven voor alle scholen van de vereniging niet eenduidig te zijn. Onderwijskundige verschillen tussen de scholen zijn mogelijk, mits deze wel besproken en vastgesteld worden in het (bovenschoolse) directieteam.

We bieden goede zorg aan de kinderen die op- of uitvallen. De scholen werken aan een specifieke uitwerking van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. De sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen is door elke school vertaald in een methode ter ontwikkeling van sociale competenties en een structureel leerlingvolgsysteem op sociaal-emotioneel gebied. De scholen leveren een goed pedagogisch en didactisch klimaat.

Op elke school wordt speciale aandacht gegeven aan de 20% beter lerende leerlingen. Dit gebeurt tijdens de zogeheten Oranjedagen, die plaatsvinden in alle groepen, dus vanaf groep 1 tot en met groep 8. Kinderen die meedoen aan de Oranjedagen krijgen een op hun onderwijsbehoefte afgestemd aanbod van verdieping en verrijking.

Alle scholen moeten beleid ontwikkelen voor een optimale onderwijskundige vertaling van de ICT-mogelijkheden. Ten behoeve van efficiëntie en ontwikkeling worden ervaringen bovenschools uitgewisseld. Besloten is om nieuwe devices aan te schaffen om toegepast modern onderwijs te kunnen geven en per 2019 de situatie te bewerkstelligen dat er een device is op elke twee leerlingen.

Uitwerking van de beleidsdoelen voor 2017 zijn:

Vernieuwend onderwijs:

- Indicator: aantal scholen dat werkt volgens een ander onderwijsconcept:
 - 25% van de scholen werkt met een ander concept
- Indicator: elke school beschikt over een beschreven onderwijsconcept, waarin minimaal aandacht is voor:
 - Pedagogisch handelen
 - Didactisch handelen
 - Visie op onderwijs
 - Doelstellingen onderwijs
 - Gevolgen voor leerlingen en ouders
- Indicator: elke school beschikt over een plan waarin beschreven is wat de leerdoelen zijn per leerjaar en wat het onderwijsaanbod is. De school werkt aan de referentieniveaus begrijpend lezen, spelling en rekenen:
 - Aansluitend bij de referentiekaders
 - Ruimte voor brede vorming
 - Ruimte voort persoonlijkheidsontwikkeling.

Uitstekende leerlingzorg:

- Indicator: de scholen werken met beleid rondom leerlinggebonden financiering (LGF):
 - De uitwerking van dit beleid is schoolspecifiek, gerelateerd aan leerlingpopulatie en -problematiek. Dit beleid is onderdeel van het bovenschools ib-overleg.
- Indicator: percentage uitval:
 - specificeren naar aantal D/E leerlingen, gelieerd aan ParnasSys.
- Indicator: in-, door-, en uitstroom gegevens, verwijzingen, Citoscores, examenresultaten:
 - EWS: citoscores tussentijdse toetsen zijn op of boven de landelijke norm.
 - Verwijspercentage passend bij de streefcijfers van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs is < 2%.
 - Resultaten VO (eind 2^e leerjaar) passen bij de schoolkeuze-advisering en wijkt maximaal 10% af.
- Indicator: oordeel van de onderwijsinspectie:
 - Op onderdelen zorg(kwaliteitszorg) een score van 3.
 - Alle scholen beschikken over een basisarrangement.
- Indicator: alle scholen werken methodisch aan sociaal-emotionele ontwikkeling:
 - Alle scholen gebruiken een methode.
 - Alle scholen gebruiken een leerlingvolgsysteem (LVS) voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.
 - Alle scholen werken met hulpplannen voor kinderen met sociaal-emotionele problematiek.

- Indicator: de school voldoet aan de zorgplicht in het kader van Passend Onderwijs:
 - Er is per school een uitgewerkt onderwijsondersteuningsprofiel (OOP) en deze wordt door de school bewaakt.
 - De toewijzing, het gebruik en de verantwoording van de onderwijsondersteuningsmiddelen is transparant en effectief.
 - De school biedt de ouders een loketfunctie.
 - Plaatsingsloket: de school begeleidt de ouders om het kind op een passende school te plaatsen.
 - Intern zorgloket: de school begeleidt de ouders om voor het kind de juiste ondersteuning te vinden.
 - Het ondersteuningsteam biedt advisering en ondersteuning aan de leerkrachten.
 - Het ondersteuningsteam biedt coaching en begeleiding aan het team.
 - De school zorgt voor een effectieve overdracht van leerling en -gegevens van en aan andere scholen of sectoren.
 - De school voldoet aan de eisen van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) inzake zorg, zorgplicht, -profiel en -middelen.
 - De school legt aan de directeur-bestuurder verantwoording af over de besteding van de ondersteuningsmiddelen.

Tevreden ouders en leerlingen: over onderwijsleerprocessen en onderwijsopbrengsten.

- Indicator: tevredenheidsonderzoeken:
 - Oudertevredenheid onderwijsleerproces: WMK score is voldoende.
 - Oudertevredenheid functioneren van leraren: WMK score is voldoende.
 - Oudertevredenheid opbrengsten: WMK score is voldoende.
 - Oudertevredenheid pedagogisch schoolklimaat: WMK score is voldoende.
- Indicator: klachten:
 - Er worden geen klachten ingediend door officiële instanties over de kwaliteit van het onderwijs.
 - Er worden geen klachten ingediend door officiële instanties over de leerkrachten.
- Indicator: ICT-gebruik en -kwaliteit is hoogwaardig:
 - Alle leerkrachten hebben een specifieke ICT-training gehad.
 - Alle leerkrachten gebruiken dagelijks ICT als ondersteuning bij de lessen.
 - In alle groepen wordt het digitale schoolbord gebruikt.

4.4 Zorg en begeleiding

We streven ernaar, dat iedere leerling zich ononderbroken kan ontwikkelen en ontplooiën. Omdat we te maken hebben met verschillen moet het onderwijsleerproces zo ingericht worden dat dit ook mogelijk is.

4.5 Passend onderwijs (afstemming)

Op onze scholen geven we passend onderwijs: onderwijs dat is afgestemd op de mogelijkheden en talenten (de onderwijsbehoeften) van de leerlingen. In beginsel laten we ieder kind toe, maar soms is het beter als een kind elders geplaatst wordt. Om een dergelijke beslissing te nemen, hebben we een onderwijsondersteuningsprofiel opgesteld. Dit profiel verheldert welke zorg we wel en welke

ondersteuning we niet kunnen bieden en welke leerlingen met een bepaalde handicap door ons opgevangen kunnen worden. Wanneer een leerling geen passend onderwijs op een van de Scholen van Oranje kan krijgen, moet er een plek op een school binnen ons samenwerkingsverband Passend Onderwijs Dordrecht gevonden worden.

4.6 Opbrengstgericht werken

Op alle Scholen van Oranje is sinds enkele jaren opbrengstgericht werken verder uitgewerkt en naar een hoger niveau gebracht. Specifiek is daarbij aandacht besteed aan de vaardigheidsscores van de leerlingen en de ontwikkeling daarvan. Analyseren van opbrengsten en daaraan acties koppelen stond centraal en zit in de vezels van elke school. Dit project zal in de komende jaren nog verder uitgewerkt en verfijnd worden.

4.7 Opbrengsten (van het onderwijs)

Ons onderwijs is geen vrijblijvende aangelegenheid. We streven (zo hoog mogelijke) opbrengsten na met betrekking tot met name taal, rekenen en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

De inspectie heeft aan alle vier de scholen een basisarrangement toegekend.

De Cito eindscores van het afgelopen jaar waren:

	16WG cbs Oranje Nassau	16XM cbs Juliana	16YG cbs Beatrix	23PE cbs Johan Friso	Totaal
Aantal leerlingen groep 8	22	48	46	77	193
% deelgenomen aan Cito toets	77	100	100	100	94,25
Gemiddelde standaardscore na herberekening	534,9	540,8	535,7	537,3	536,2
Schoolgroep	19	0	0	2	
Ondergrens schoolgroep	534,6	535,2	535,2	534,9	

Hoofdstuk 5 Personeel en Organisatie

Het personeelsbeleid op onze scholen is afgeleid van het vastgestelde IPB-beleid op bovenschools niveau.

5.1 Strategisch beleid

Het Integraal Personeelsbeleid is gebaseerd op het personeelsbeleidsplan en de daarin verwoorde visie op kwalitatief goed personeel. Personeel moet voldoen aan de standaarden professionaliteit, betrokkenheid en resultaatgerichtheid.

Professionaliteit:

Onder professionaliteit verstaan wij dat mensen in staat zijn hun vak goed uit te oefenen, gemotiveerd zijn, dat zij zich blijven ontwikkelen (een leven lang leren), dat zij intensief

samenwerken binnen en buiten de organisatie, dat ze maatwerk aan hun leerlingen leveren en een veilige leeromgeving bieden.

Betrokkenheid:

Betrokkenheid staat voor aandacht voor de leerlingen en collega's om ons heen. Meer dan alleen het lesprogramma afdraaien; actief bezig zijn met niet-lesgebonden activiteiten. Proactieve communicatie met ouders en opvoeders. Opkomen voor de organisatie, een actieve bijdrage leveren aan de belangen van de school en de school vertegenwoordigen in andere netwerken.

Resultaatgerichtheid:

Resultaatgerichtheid betekent dat er zowel op organisatieniveau als op medewerkersniveau duidelijke afspraken gemaakt worden en doelen worden geformuleerd. Op transparante wijze verantwoording nemen en afleggen zijn de twee kanten van resultaatgerichtheid. Voor de directeurs betekent dit werken met een heldere beleidscyclus en daarop afgestemde managementrapportages. Voor medewerkers betekent dit dat afspraken en doelen leidend zijn voor het eigen functioneren.

De benodigde deelplannen, (die samen het Integraal Personeelsbeleid vormen), moeten voldoen aan deze standaarden.

Deelplannen zijn o.a.:

1. Identiteitsbeleid / "gedragscode"
2. Beschreven functiegebouw, inclusief competentieprofielen
 - a. Beleid functiemix
3. Gesprekkencyclus: functionering- en beoordelingsbeleid
 - a. Beoordeling tijdens eerste jaar van benoeming.
4. Taakbeleid waaronder doelgroepenbeleid
5. Beloningsbeleid
6. Mobiliteitsbeleid, waaronder afvloeiingsbeleid en een actuele afvloeiingslijst
 - a. Beleid met betrekking tot plaatsing van medewerkers in het risicodragend deel van de formatie (RDDF)
7. Werving en selectiebeleid
8. Benoemingsbeleid en -instructie
9. Beleid t.a.v. ziekte- en verzuim, RI&E en arbeidsomstandigheden
10. Benefits en overige secundaire arbeidsvoorwaarden
11. Loopbaanbegeleiding
12. Nascholing
13. Interne communicatie

Tevreden personeel:

- Indicator: de waardering van het personeel betreffende de volgende domeinen:
 - Personeelsbeleid
 - Loopbaanbegeleiding
 - Nascholing
 - Bestuur
 - Directeur-bestuurder
 - Directeur
 - Managementteam

- Arbeidsvoorwaarden
- Faciliteiten
- Alle personeelsleden ontvangen altijd hun salaris op de vastgestelde data.

Ontwikkeling personeel:

- Indicator: elk nieuw personeelslid krijgt begeleiding tijdens de inwerkperiode:
 - Er is een introductiemap op elke school aanwezig.
- Indicator: deelname aan opleidings-, nascholing- en coachingstrajecten:
 - Elke school beschikt over een opleidings- en nascholingsplan, gebaseerd op het nascholingsplan op bovenschoolsniveau.
 - Binnen drie maanden na indiensttreding heeft elk personeelslid een actueel persoonlijk ontwikkelingsplan.
 - Alle personeelsleden participeren in de te organiseren nascholingstrajecten.
- Indicator: aanwezigheid en realisatie van de gesprekkencyclus:
 - De directeuren en/of stafleden houden jaarlijks met alle personeelsleden gesprekken die onderdeel uitmaken van de gesprekkencyclus.
- Indicator: aanwezigheid en realisatie beoordeling en beloning(sbeleid):
 - 100% van ons personeel heeft een voldoende beoordeling, minstens 20% heeft een excellente beoordeling. (Bij een excellente beoordeling is 80% van de competenties zichtbaar.)
 - Er is een transparant beloningsbeleid binnen de vereniging.
 - Het jaarlijks budget voor beloningen wordt volledig gebruikt. Dit wordt gemotiveerd door de directeur.

Actief arbeidsomstandighedenbeleid, veilige omgeving voor leerlingen, leerkrachten en medewerkers:

- Indicator: er is een recente (niet ouder dan vier jaar) risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E).
 - Alle scholen hebben een veiligheidsplan, waar een pestprotocol onderdeel van uitmaakt. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd.
 - Binnen de school is de directeur verantwoordelijk voor de veiligheid van leerkrachten en leerlingen binnen de school. Dit kan gemandateerd worden naar één of meerdere stafleden.
 - Alle scholen beschikken over voldoende bedrijfshulpverleners (BHV-ers).
 - De directeur houdt het aantal ongevallen bij en streeft naar een veilige school (keurmerk: keurmerk veilige school).
 - De school voldoet aan de eisen vanuit het gebruiksbesluit
- Indicator: de hoogte van het ziekteverzuim:
 - Het ziektepercentage bevindt zich maximaal op het landelijk gemiddelde.
 - Er is een dalende tendens. De Scholen van Oranje ontvangen sinds 2016 begeleiding van het Vervangingsfonds in het kader van Plan V om het verzuim verder terug te dringen en om te komen tot vitaliteitsbeleid.
 - Er wordt elk kwartaal een sociaal medisch overleg (SMO) gehouden.
 - De directeuren voeren feedbackgesprekken bij frequent kortdurend verzuim.

Informatievoorziening, samenwerking en communicatie.

- Indicator: er wordt gebruik gemaakt van de dashboardfunctie van ParnasSys:
 - De directies voldoen aan de vraag van de directeur-bestuurder.

- De directeur-bestuurder stelt een passend format op, waarin de verantwoording kan plaatsvinden (managementrapportages).
- De scholen voldoen ten minste aan de ondergrens van kwaliteit die door de inspectie is bepaald. Dit is zichtbaar op het dashboard van ParnasSys.
- Tijdens de werkingsduur van het strategisch beleidsplan wordt door de directeur-bestuurder een ambitieniveau vastgesteld. Deze is ook herkenbaar in het dashboard.

Overleg met MR en GMR

- Indicator: de MR/en van de scholen en GMR zijn tevreden over de samenwerking:
 - De directeurs zijn (c.q. de directeur-bestuurder is) tijdens (G)MR-vergaderingen aanwezig.
 - Er wordt niet vergaderd zonder de benodigde stukken.
 - Tevredenheid wordt gemeten via een korte enquête of d.m.v. interviews.

5.4 Integraal personeelsbeleid (incl. professionalisering)

In het verslagjaar zijn de volgende beleidsstukken ten aanzien van integraal personeelsbeleid in het directieteam aan bod gekomen: meerjaren bestuursformatieplan, taakbeleid, gesprekkencyclus, nascholing, (ziekte)verzuimcijfers, veiligheidsplan en interne mobiliteit.

5.5 Instrumenten voor personeelsbeleid

5.5.1 Functionerings- en beoordelingsgesprekken

De Scholen van Oranje beschikken over een regeling Functionerings- en beoordelingsgesprekken. Binnen een vierjaarlijkse gesprekkencyclus voeren de directies/staven van de scholen jaarlijks een functioneringsgesprek met elk van hun personeelsleden, een op ontwikkeling gericht gesprek, waarin de mate van groei in de competenties die voor de betreffende functie gelden, wordt besproken. Een beoordelingsgesprek wordt door de directeur gevoerd bij de overgang van een tijdelijke naar een vaste benoeming en verder een keer per vier jaar met iedere werknemer. Bij dit beoordelingsgesprek wordt een bij de functie passend competentieprofiel gebruikt. Daarnaast worden houding en gedrag t.o.v. collega's en ouders en de doorgemaakte ontwikkeling in kennis en vaardigheden beoordeeld. De directeur-bestuurder voert functionerings- en beoordelingsgesprekken met de schooldirecteuren.

5.6 Verzuimbeleid

Scholen van Oranje heeft sinds 2010 een dienstverleningsovereenkomst met de arbodienst Arbo Unie. Het beleid is erop gericht om uitval van werknemers te voorkomen. Bij langdurige uitval stelt de bedrijfsarts een probleemanalyse op. De directeur stelt vervolgens een plan van aanpak op en bespreekt dit met de zieke collega. Viermaal per jaar vindt er een bovenschools sociaal medisch overleg (SMO) plaats, waar directeur-bestuurder, directieleden en bedrijfsarts de re-integratie van langdurig zieke personeelsleden en het verzuimbeleid bespreken. Tussentijds is er, indien nodig, bilateraal overleg tussen de schooldirecteuren en de bedrijfsarts.

5.7 Buitenschoolse opvang:

We werken op de diverse niveaus nauw samen met peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang in de directe nabijheid van onze scholen om hiermee ook gestalte te geven aan de 'doorgaande leerlijn'.

Ondertussen zijn in drie van de vier scholen dergelijke voorzieningen binnen onze schoolgebouwen aanwezig (niet in de cbs Johan Friso).

5.8 Beheersing uitkering na ontslag

In voorkomende gevallen wordt bij ontslag van een personeelslid, vanwege structureel onvoldoende functioneren en andere dan formatieve redenen, een vaststellingsovereenkomst opgesteld, waarbij in de regel juridische ondersteuning wordt ingezet om te waarborgen dat voor beide partijen aan de vereisten van het Participatiefonds wordt voldaan en de betreffende medewerker een UWV-uitkering kan aanvragen.

Hoofdstuk 6 Huisvesting /Financieel beleid /Materieel beleid

6.1 Strategisch beleid

De volgende structuur is ingevoerd:

- Scholen maken een meerjarenplanning wat zij de komende vijf jaar voor onderwijs denken nodig te hebben. Hierbij valt te denken aan formatie, leermiddelen etc.; zaken die het onderwijs aangaan. Voor elk jaar wordt een begroting opgesteld die afgeleid is van de meerjarenbegroting. Directeuren werken binnen de budgetten van deze begroting en overleggen maandelijks hoe de uitgaven zich verhouden tot inkomsten. Niet voorziene overschrijdingen met bijbehorende argumentatie kunnen, na verkregen goedkeuring van de directeur-bestuurder, aanpassingen van de begroting rechtvaardigen, waarna aanpassing in de meerjarenbegroting dient plaats te vinden.
- Dotaties zullen vastgesteld worden aan de hand van de gelden die in de voorziening aanwezig dienen te zijn. De afdrachten aan de algemene middelen en voorzieningen en onderhoudsreserve zal door het vaststellen van een vast percentage geschieden. Deze afdrachten worden herkenbaar in de schoolbegrotingen opgenomen. De huidige systematiek zal worden geëvalueerd, zo nodig worden er verbeteringsvoorstellen gedaan.
- Elke school heeft een meerjaren onderhoudsplan (MJOP) met een looptijd van vier jaar. Dit meerjaren onderhoudsplan wordt met de directeuren besproken en kan daarna dienen om de voorziening groot onderhoud door middel van dotaties te vullen.
- Er is voor personeelsuitgaven een meerjaren bestuursformatieplan (BFP). Dit meerjaren bestuursformatieplan wordt jaarlijks op basis van schooljaar vastgesteld, zo ook voor het schooljaar 2016-2017. Aan de hand van leerlingprognoses worden de aankomende drie schooljaren (eventueel) bijgesteld. Daarna kunnen de consequenties worden overzien en kan beleid vastgesteld worden voor de komende tijd met daaruit de voortvloeiende personele en financiële consequenties.

Uitwerking beschreven structuur; beleidsdoelen: 2017

Begrotingsdiscipline:

- Indicator: goed budgetbeheer:
 - Vastgelegd in een service level agreement (SLA) met Groenendijk Onderwijs Administratie.
- Indicator: op alle niveaus zijn begrotingen vastgesteld:

- o Vanaf 2011 beschikken alle directeuren en de directeur-bestuurder over een begrotingsbrief van OCW (kaders voor de jaarlijkse begroting), die jaarlijks herzien wordt.
- o Er zijn begrotingen voor de scholen, het bestuurskantoor en (het uitvoerend en toezichthoudend bestuur van) de vereniging.
- o Vanaf 2012 houdt de directeur-bestuurder kwartaalgesprekken met de directeuren over hun begroting en de uitputting daarvan. Basis voor deze gesprekken zijn de analyses die de directeuren maken.
- o Per kwartaal geeft de directeur-bestuurder aan de hand van managementrapportages (MARAP's) inzicht aan het toezichthoudend bestuur in de financiële positie van de vereniging.
- o De begroting hanteert een nullijn. Er is een meerjarenbegroting voor de komende vijf jaar. In deze begroting is aandacht voor de reserveringen en dotaties. Ook deze meerjarenbegroting hanteert de nullijn.
De dotaties zijn gebaseerd op een bedrag per leerling. Aan de hand van het aantal leerlingen kan een format voor de dotatie worden vastgesteld. Over de precieze werkwijze van doteren wordt nog nader overleg gevoerd
- o Het bestuursformatieplan is in lijn met de (meer)jarenbegroting.

Doelmatige inzet middelen:

- Indicator: goed budgetbeheer:
 - o Zie begrotingsdiscipline.
- Indicator: verantwoorde besteding van reserves:
 - o Jaarlijks wordt vastgesteld welk deel van de algemene reserve vrijvalt voor investeringen. Daarbij worden de richtlijnen van de Commissie Don gehanteerd. Een surplus aan weerstandsvermogen wordt in vijf jaar afgebouwd.
 - o Er is een door uitvoerend en toezichthoudend bestuur goedgekeurd MJOP en MJIP (meerjaren investeringsplan), rekening houdende met de vrijval en afschrijvingstermijnen.
 - o Uitgaven ten laste van de MJOP en MJIP (bestedingsplannen) worden als zodanig geadministreerd.
 - o Per kwartaal ontvangt de directeur-bestuurder een overzicht van uitgaven. Deze uitgaven zijn in lijn van de MJOP en MJIP.
- Indicator: verantwoord liquiditeitsbeheer:
 - o Er is een liquiditeitsbegroting. In deze begroting zijn ook de bestedingsplannen opgenomen.
 - o Onderdeel van de liquiditeitsbegroting is de toevoeging vanuit het weerstandsvermogen.
 - o De bestedingsplannen houden rekening met de liquiditeitsbegroting en het betalingsritme van de rijksoverheid.

Begrotingen op alle niveaus:

- Indicator: goed budgetbeheer:
 - o Zie begrotingsdiscipline.

Exploitatie in overeenstemming met de begroting:

- Indicator: goed budgetbeheer:
 - o Zie begrotingsdiscipline.

Evenwichtige ouderbijdrage:

- Indicator: alle scholen hanteren een gelijke ouderbijdrage, vastgesteld door de directeur-bestuurder:
 - De ouderbijdragen zijn sinds 2012 voor alle scholen gelijkgeschakeld.
 - Alle scholen beschikken over een begroting m.b.t. de ouderbijdragen.
 - De begroting hanteert minstens de nullijn.
 - Jaarlijks schrijven de directeuren een verantwoording van de inkomsten en uitgaven voor hun school.

Actief sponsorbeleid:

- Indicator: alle scholen ontwikkelen sponsoractiviteiten:
 - Alle scholen beschikken over een sponsorbeleid en voeren dit uit.
 - In het sponsorbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen specifieke schoolacties, welke door de school worden georganiseerd en sponsoractiviteiten.

Ondersteunende faciliteiten zijn waar mogelijk bovenschools georganiseerd:

- **Indicator:** bovenschoolse samenwerking op het gebied van verwerving / inkoop:
 - In 2013 heeft er een inventarisatie van facilitaire onderwerpen plaatsgevonden die centraal geregeld kunnen worden. In opvolgende jaren is hier verder invulling aan gegeven.
 - Met een aantal leveranciers zijn inmiddels mantelcontracten afgesloten (energie, schoonmaak, kopieerapparatuur, ICT-dienstverlening) en waar mogelijk worden in bestaande contracten verdere efficiëncyvoordelen bewerkstelligd.
 - Dit beleid van uniformering van facilitaire dienstverlening wordt voortgezet.
- De betreffende domeinhouder (directeur met speciaal aandachtsgebied) is verantwoordelijk voor de inhoudelijke ontwikkeling:
 - De tekeningsbevoegden tekenen voor akkoord.

Huisvesting en inventaris

Uitwerking indicatoren:

- Indicator: inrichting van de schoolinfrastructuur is in overeenstemming met het onderwijsconcept op elke school.
- Indicator: alle scholen zijn uiterlijk herkenbaar als onderdeel van de vereniging:
 - De herkenbaarheid van de scholen als onderdeel van de vereniging wordt herkenbaar in de nieuwe verenigingsnaam en huisstijl die in juni 2013 is ingevoerd.
 - De scholen treden gemeenschappelijk naar buiten onder de naam 'Scholen van Oranje'.
- Indicator: onze scholen zijn aan de buiten- en binnenzijde verzorgd en onderhouden en zijn daarmee een visitekaartje van de vereniging:
 - De waardering van ouders, leerlingen en personeel voor de kwaliteit van de huisvesting is goed (WMK).
 - De scholen voldoen aan de eisen die door de Arbo-regelgeving en door ons geformuleerde standaarden wordt voorgeschreven.
- Indicator: alle scholen beschikken over een lange termijn onderhoudsplan (MJOP):
 - De waardering van ouders, leerlingen en personeel voor de kwaliteit van de huisvesting is goed (WMK).

- Er zijn geen officiële klachten Ingediend ten gevolge van onvoldoende onderhoud.
 - Tweejaarlijks worden de speeltoestellen gekeurd en veilig bevonden door een extern gecertificeerde partij.
- Indicator: de bezettingsgraad van de gebouwen is conform de landelijke norm:
 - De kosten van meubilair / per leerling.
 - De kosten voor onderhoud / per m2

Doordecentralisatie onderwijshuisvesting

Sinds 2014 zijn de gezamenlijke schoolbesturen voor PO en VO en de gemeente Dordrecht in gesprek met een mogelijke doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting. Dit houdt in dat niet alleen de juridische eigendom in handen ligt van de schoolbesturen, maar ook de economische. In de afgelopen drie jaar is in voorbereidende zin al veel bereikt. Zo is er een Visiedocument en PO/SO opgesteld en is het Vestigingsplan Dordrecht PO/SO gereed. Er is in 2016 een Intentieovereenkomst PO/SO getekend en de verdere uitwerking van de onderdelen van de doordecentralisatie is ter hand genomen.

Vervolgens is in de fase van het opstellen van het Vestigingsplan VO/VSO een vertaling naar een financieel sluitende businesscase gemaakt. Geconstateerd is dat die financieel niet sluitend te krijgen was binnen de aangegeven financiële kaders en uitgangspunten. Dit gegeven heeft ertoe geleid dat het college van B&W van Dordrecht in december 2016 het voornemen heeft uitgesproken tot een overdracht van het huidige vastgoed 'om niet', dus een overdracht van alle onderwijsgebouwen in Dordrecht tegen een boekwaarde van € 0.

Het gemeentebestuur is met de gezamenlijke schoolbesturen van mening dat het toekomstig onderwijshuisvestingsbeleid het meest gebaat is bij een regieverlegging van de uitvoering van de wettelijke zorgplicht. De samenwerking, het groeiende vertrouwen en heldere afspraken tussen alle partijen zullen zorgdragen voor handhaving van een hoge kwaliteit de onderwijshuisvesting die ook op de lange termijn betaalbaar blijft. Bovendien kan een doordecentralisatie een katalysator zijn voor verdergaande samenwerking, wat het onderwijs in Dordrecht op een hoger plan kan tillen.

Overdracht om-niet is een handreiking vanuit de gemeente om de businesscases gezond te krijgen en om een goede basis te leggen voor de gezamenlijke ambitie. De gemeente heeft in de Kadernota van 2017 de meerjaren financiën voor de doordecentralisatie vastgelegd, zodat in deze collegeperiode nog besloten kan worden tot financieel betrouwbare afspraken tussen de gemeente en de schoolbesturen.

Aan het einde van dit verslagjaar, in december 2017, heeft de gemeenteraad besloten om de financiële middelen ter beschikking te stellen om de plannen rondom doordecentralisatie voor het primair onderwijs daadwerkelijk mogelijk te maken. Ook alle schoolbesturen voor primair onderwijs hebben ingestemd met deze doordecentralisatie. Dit betekent dat de besluitvorming rondom dit onderwerp is afgerond. Overleg met de belastingdienst over de fiscale gevolgen van de doordecentralisatie van de onderwijshuisvesting moet nog plaatsvinden. Het voortgezet onderwijs in Dordrecht heeft in oktober 2017 besloten om vooralsnog af te zien van doordecentralisatie van hun schoolgebouwen.

6.2 Realisatie 2017

6.2.1 Analyse financiële situatie

De hieronder verantwoorde (jaar)cijfers zijn verenigbaar en sluiten aan met de jaarrekening;

Financiële analyse balans

	2017	2016	Analyse
Activa			
Immateriële vaste activa	30.405	40.822	1
Materiële vaste activa	1.703.150	1.805.143	2
Financiële vaste activa	790	663	3
Vorderingen	510.351	614.894	4
Liquide middelen	1.550.536	1.066.822	5
	3.795.231	3.528.345	
Passiva			
Eigen vermogen	2.725.153	2.413.656	6
Voorzieningen	243.687	196.405	7
Langlopende schulden	22.354	24.961	8
Kortlopende schulden	804.037	893.323	9
	3.795.231	3.528.345	

1. De immateriële vaste activa zijn afgenomen als gevolg van de jaarlijkse afschrijvingen.
2. De materiële vaste activa zijn gedurende het boekjaar afgenomen, omdat de (vervangings)investeringen lager waren dan de afschrijvingen.
3. De financiële activa in 2017 betreft voorschotten fietsfinanciering.
4. De mutatie in de vorderingen ten opzichte van 2016 wordt met name veroorzaakt door de afname van de vordering op de Gemeente Dordrecht. Dit betreft de vordering van onze Vereniging overeenkomstig de geldende wet- en regelgeving, als bijzonder onderwijsschool, naar aanleiding van de financiële steun die de Gemeente aan OPOD heeft gedaan.
5. De liquide middelen zijn als gevolg van het positieve resultaat, hogere afschrijvingen dan investeringen en een afname van de vorderingen gestegen. Daar tegenover staat alleen een daling van de kortlopende schulden.
6. De mutatie in de reserves wordt veroorzaakt door het resultaat boekjaar.
7. De voorzieningen zijn toegenomen, omdat de onttrekking van de onderhoudsvoorziening lager was dan de jaarlijkse dotatie. De omvang van de jubileum-voorziening is licht gedaald vanwege een hogere onttrekking dan dotatie.

8. De langlopende zijn ten opzichte van 2017 licht gedaald als gevolg van een vrijval.
9. De kortlopende schulden zijn te opzichte van 2016 gedaald wat met name veroorzaakt wordt door de besteding van een subsidie kwaliteitsimpuls van de gemeente Dordrecht.

Financiële analyse resultaat

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016	
Baten				
(Rijks)bijdragen	7.008.653	6.602.802	6.722.067	1
Overige overheidsbijdragen en subsidies	46.438	8.798	114.536	2
Overige baten	431.924	134.642	182.653	3
	7.450.747	6.746.242	7.019.256	
Lasten				
Personele lasten	5.831.141	5.590.034	5.696.908	4
Afschrijvingen	256.507	248.660	242.597	5
Huisvestingslasten	476.333	434.672	505.201	6
Overige instellingslasten	610.953	563.932	632.530	7
	7.138.666	6.837.298	7.077.237	
Saldo baten / lasten	312.081	(91.056)	(57.982)	
Financiële baten en lasten	(584)	3.700	1.465	
Nettoresultaat	311.497	(87.356)	(56.517)	

1. De stijging van de Rijksbijdragen ten opzichte van 2016 wordt verklaard doordat de bekostiging 2016-2017 definitief is vastgesteld en verhoogd met 2,26%. Dit verklaart ook een deel van de stijging ten opzichte van de begroting. Daarnaast zijn de baten vanuit het samenwerkingsverband gestegen vanwege een toename van het aantal arrangementen.
2. De daling van de overige overheidsbijdragen ten opzichte van 2016 betreft vooral de ontvangen gelden van de Gemeente Dordrecht inzake de kwaliteitsimpuls. Ten opzichte van de begroting is er een slechts een klein positief verschil door incidentele baten.
3. De totale overige baten zijn ten opzichte van zowel 2016 als de begroting veel hoger. Deze hogere baten zijn met name het gevolg van de opheffing van de T.M. Gilhuis Stichting. Aangezien de activiteiten van de Gilhuis Stichting beperkt van aard waren (de bekostiging van bijbels die leerlingen van groep 8 ontvangen wanneer zij de Scholen van Oranje verlaten), heeft het bestuur van de Gilhuis Stichting besloten de stichting op te heffen. Bovendien bestaat er een plicht tot consolidatie van het vermogen van de Gilhuis Stichting in de jaarrekening van de vereniging, omdat de beide rechtspersonen duidelijk met elkaar verweven zijn. Het vermogen van de Gilhuis Stichting is in het verslagjaar overgedragen aan de vereniging. De vereniging zal overeenkomstig de grondslagen van de Gilhuis Stichting een bestemmingsreserve vormen die aangesproken kan worden voor dezelfde doelen als

waarvoor de Gilhuis Stichting ooit in het leven geroepen is (werkzaam te zijn in het belang van het protestants-christelijk onderwijs).

4. De personele lasten zijn ten opzichte van 2016 iets gestegen. De lonen en salarissen zijn nagenoeg gelijk, de sociale lasten zijn iets lager en de pensioenlasten zijn als gevolg van premiestijgingen hoger. De overige personele lasten zijn veel hoger door de inhuur van extern personeel in het kader van Passend Onderwijs. De stijging ten opzichte van de begroting is ook het gevolg hiervan. Deze overschrijding wordt gecompenseerd door de hogere doorbetalingen Rijksbijdrage SWV.
5. De afschrijvingen zijn gestegen ten opzichte van 2016 wat wordt veroorzaakt door investeringen in met name leermiddelen en ICT. Er is sprake van een lichte overschrijding ten opzichte van de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door de afschrijving meubilair.
6. De daling van de huisvestingskosten ten opzichte van 2016 wordt met name veroorzaakt door lager onderhoud aan de gebouwen en installaties. Er is sprake van een overbesteding ten opzichte van de begroting. De schoonmaakkosten zijn hoger vanwege extra vloeronderhoud, de heffingen vanwege het met terugwerkende kracht doorbelasten van heffingen door de gemeente Dordrecht over het tijdvak 2014-2016. Ten slotte zijn de overige huisvestingslasten hoger als gevolg van een doorbelasting van de MI door de gemeente Dordrecht die hoger was dan was voorzien.
7. De daling van de overige instellingslasten ten opzichte van 2016 wordt vooral veroorzaakt door incidentele kosten van diverse aard. De stijging ten opzichte van de begroting wordt o.a. veroorzaakt door een afgesloten verzekering voor het eigen risico WGA, hogere incidentele kosten en hogere lasten voor het onderwijsleerpakket.

6.3 Financieel beleid

Jaarlijks worden de schoolbegrotingen op basis van het meerjaren bestuursformatieplan, waarin ook de te verwachten lumpsumfinanciering is opgenomen, door de verschillende schooldirecteuren opgesteld en voorgelegd aan de directeur-bestuurder.

Deze decentraal opgestelde begrotingen worden vervolgens getoetst door het (toezichthoudend) bestuur, vastgesteld en aangeboden aan de GMR. De lumpsumfinanciering door het Rijk is verreweg de belangrijkste inkomstenbron voor onze vereniging.

Investeringen in het materieel/huisvesting worden in beginsel op basis van meerjaren investerings- en onderhoudsplannen uitgevoerd, na autorisatie hiervan door het bestuur.

Het verslagjaar 2017 heeft voor de vereniging in het teken gestaan van het investeren in de kwaliteit van het onderwijs op de diverse scholen, zowel op het personele, als op het materiële vlak. In het verleden zijn behoorlijke (personele) reserves opgebouwd. Meerdere personeelsleden hebben aan het einde van het schooljaar 2016-2017 afscheid van de Scholen van Oranje genomen, doordat zij elders (vrijwillig) een andere baan hebben gevonden. Het natuurlijk verloop was aanzienlijk groter dan in eerste instantie verwacht.

In verband met het te verwachten personeelstekort binnen afzienbare tijd heeft het bestuur gekozen om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen en jonge veelbelovende pas afgestudeerden te binden aan onze vereniging en een beperkt aantal lio-ers, na hun afstuderen een baan bij Scholen van Oranje aan te bieden. Hiermee wordt ook het urgente probleem van het vinden van voldoende geschikte vervangers gedeeltelijk opgelost. De benodigde afslanking van het personeelsbestand als gevolg van een lichte leerlingdaling verloopt op deze wijze geleidelijk. Tegelijkertijd hebben we ons (toekomstig) risico ten aanzien van het aangaan van dienstverbanden (structurele verplichtingen) beperkt door in een aantal gevallen te kiezen voor het aangaan van tijdelijke benoemingen.

De mutaties in de balans zijn beperkt van aard en betreffen vooral de onttrekking van het tekort aan de diverse reserves van de vereniging.

6.3.1 Toekomstparagraaf

	2017	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting in FTE:					
-Management/Directie	5,0000	5,0000	5,0000	5,0000	5,0000
-Onderwijzend Personeel	74,7200	64,2237	62,7237	61,7237	60,7237
-overige medewerkers	6,4800	4,9125	4,9125	4,9125	4,9125
Leerlingen aantallen 1-10	1270	1302	1270	1251	1243

Conclusies uit het meerjaren bestuursformatieplan 2018-2022

- De terugloop in leerlingenaantal kan worden opgevangen door een afgewogen formatiebeleid te voeren. Als gevolg van natuurlijk verloop en mogelijk het niet verlengen van tijdelijke dienstverbanden kan het formatie-overschot worden gereduceerd en is het niet nodig om over te gaan tot gedwongen ontslag.
- De komende jaren zal actief personeelsbeleid en interne mobiliteit belangrijk en tevens noodzakelijk blijven om de formatie passend te krijgen bij de dalende leerlingaantallen en daarmee samenhangende bekostiging.
- De druk op de formatie als gevolg van de dalende leerlingaantallen wordt meer dan gecompenseerd (4,5 fte extra tegenover 3 fte terugloop) door de, naar het zich laat aanzien, structurele extra inkomsten als gevolg van het gesloten werkdrukakkoord.
- Plaatsing van personeel in het risicodragend deel van de formatie is dan ook per 1-2-2018 en naar verwachting per 1-2-2019 niet aan de orde. Gedwongen ontslag is nu en naar verwachting ook in de komende jaren niet aan de orde.
- Het dreigend lerarentekort wordt bij voorkomende reguliere vacatures en vervangingsbanen zichtbaar, doordat de uitstroom van Pabo-afgestudeerden achter blijft bij de vraag naar voldoende gekwalificeerde en toegeruste leerkrachten. In Drechtstedenverband wordt gepoogd dit een halt toe te roepen.
- Met name de vraag naar de beschikbaarheid van vervangers blijft uiterst zorgelijk. Wellicht kan het nieuw ingezette vervangingsbeleid, waarbij bovenop de reguliere formatie een beperkt aantal jonge pas afgestudeerde leerkrachten worden ingezet

voor vervanging ervoor zorgdragen dat de urgente vervangingsvraag wordt opgelost.

- Door deze jonge leerkrachten eerst in tijdelijke en later in vaste dienst te benoemen, kunnen zij aanvankelijk worden ingezet voor vervanging, om vervolgens korte tijd later door te stromen naar reguliere vacatures, die ontstaan door natuurlijk verloop.
- Jaarlijks zal het meerjaren bestuursformatieplan worden bijgesteld aan de dan actuele situatie.

De meerjarenbegroting ontwikkelt zich naar verwachting als volgt. De verwachting is dat de jaarlijkse investeringen lager zijn dan de jaarlijkse afschrijvingen. De reserves zullen als gevolg van het verwachte exploitatieverlies afnemen.

De Rijksbijdragen en personeelskosten dalen als gevolg van de verwachte daling van de leerlingaantallen de komende jaren en dito daling van het aantal medewerkers. Deze cijfers zijn gebaseerd op de prognose van 1 oktober 2018. De ontwikkelingen nadien zijn positiever dan destijds.

Uitgaande van de begrote balans ultimo 2017 (en dus niet de gerealiseerde balans over 2017 omdat deze er nog niet was ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting) luidt de meerjarenbegroting over de jaren 2018 t/m 2022 als volgt:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vaste Activa						
Immateriële vaste activa	30.405	19.987	9.570	0	0	0
Materiële vaste activa	1.703.150	1.797.650	1.782.200	1.745.300	1.647.500	1.641.950
Financiële vaste activa	790	41	41	41	41	41
	1.734.345	1.817.678	1.791.811	1.745.341	1.647.541	1.641.991
Vlottende activa	2.060.887	1.959.599	2.002.896	1.971.426	2.045.106	2.081.523
Balanstotaal	3.795.231	3.777.277	3.794.707	3.716.767	3.692.647	3.723.514
Eigen vermogen						
Algemene reserve	1.241.597	1.517.140	1.528.565	1.517.070	1.515.205	1.513.510
Bestemmingsreserve publiek	420.893	14.799	14.799	14.799	14.799	14.799
Bestemmingsreserve privaat	1.062.663	1.085.314	1.083.364	1.081.414	1.079.464	1.077.514
	2.725.153	2.617.253	2.626.728	2.613.283	2.609.468	2.605.823
Voorzieningen	243.687	241.740	249.695	185.200	164.895	199.407
Langlopende schulden	22.354	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	804.037	918.284	918.284	918.284	918.284	918.284
Balanstotaal	3.795.231	3.777.277	3.794.707	3.716.767	3.692.647	3.723.514

Baten	2017	2018	2019	2020	2021	2022
(Rijksbijdragen)	7.008.653	6.758.950	6.589.650	6.516.100	6.458.950	6.463.000
Overige overheidsbijdragen en subsidies	46.438	7.300	7.300	7.300	7.300	7.300
Overige baten	431.924	122.100	115.900	115.900	115.900	115.900
	7.487.016	6.888.350	6.712.850	6.639.300	6.582.150	6.586.200
Lasten						
Personele lasten	5.831.141	5.559.515	5.380.175	5.342.825	5.299.975	5.314.725
Afschrijvingen	256.507	277.755	279.230	265.950	242.000	231.150
Huisvestinglasten	476.333	440.200	440.200	440.200	440.200	440.200
Overige instellingslasten	610.953	604.320	604.320	604.320	604.320	604.320
	7.174.934	6.881.790	6.703.925	6.653.295	6.586.495	6.590.395
Saldo baten en lasten	312.081	6.560	8.925	-13.995	-4.365	-4.195
Financiële baten en lasten						
Financiële baten	430	1.750	1.750	1.750	1.750	1.750
Financiële lasten	1.014	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Financiële baten en lasten	-584	550	550	550	550	550
Resultaat	311.497	7.110	9.475	-13.445	-3.815	-3.645

De belangrijkste externe risico's die we onderkennen hebben betrekking op de demografische ontwikkeling van de bevolking van 0 tot 12 jaar in Dordrecht (leerlingdaling), hetgeen consequenties heeft voor de sturing en beheersing van onze interne organisatie. Door bestuur en directie vindt derhalve een stringente monitoring plaats op de personeelsformatie, ten einde te komen tot een inkrimping van het personeelsbestand via de weg van natuurlijk verloop of wanneer dit onverhoopt in onvoldoende mate plaatsvindt, tijdig voldoende medewerkers in het risicodragend deel van de formatie (RDDF) te plaatsen om zodoende tot een sluitende begroting te kunnen komen.

Binnen de organisatie is voorts toereikende functiescheiding aanwezig tussen controle en uitvoering, mede door de inzet van Groenendijk Onderwijsadministratie, als extern administratiekantoor. Deze adequate functiescheiding mitigeert derhalve ook het frauderisico.

6.3.2 Model risicobeheersing

Hieronder is een inventarisatie opgenomen van risico's die zich kunnen voordoen. Daarbij is de kans en de impact aangegeven, alsook de mitigerende maatregelen die worden genomen om de risico's te verminderen.

De uiteindelijke gevolgen van een risico zijn hier uitgedrukt in een financiële waarde door de maximale financiële impact te vermenigvuldigen met de kans.

Kans:

1. Zeer onwaarschijnlijk	<5%
2. Onwaarschijnlijk	5% <> 10%
3. Waarschijnlijk	10% <> 25%
4. Meer dan waarschijnlijk	25% <> 50%
5. Zeer waarschijnlijk	50% <> 100%

Risico	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)	Risicomitigatie
Leerlingprognoses zijn niet juist	Ca. 4k per leerling x 25ll	2	€10.000	We volgen naast gemeentelijke opgave ook onze eigen inschatting
Daling leerlingaantallen zet door met 20 per jaar	€70.000 per jaar	3	€17.500	We hanteren een scherpe analyses om te komen tot Bestuursformatieplan en meerjarenbegroting
Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	€ 25.000,=	3	€ 6.250	Risico is verzekerd
Beperkingen in het aannemen van tijdelijke werknemers door de invoering van de Wet werk en zekerheid	niet	1		Inzet van tijdelijke contracten wordt minutieus gevolgd door directie. Een groep invalkrachten is opgebouwd om te voorkomen dat een vast dienstverband zou kunnen ontstaan door regelmatige inzet van eenzelfde leerkracht. Deze groep wordt allengs geringer van omvang.

Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	-	1		Kan altijd, maar kans is heel klein gezien historie. Onderwijsprestaties worden 2x per jaar besproken in bestuur
Onzekerheden omtrent de hoogte en het moment van ontvangst van de te ontvangen rijksbijdragen	€100.000	2	€10.000	Onzekerheid is altijd, maar we voorzien niet dat er heel grote dalingen zullen zijn
Onvoldoende financiële middelen aanwezig voor uitvoering buitenonderhoud door de decentralisatie van het buitenonderhoud	€ 25.000 per jaar	2	€2.500	Zelfwerkzaamheid, kritisch houding op werkelijke noodzaak onderhoud Opstellen meerjarenonderhoudsplan.
Bestuursleden met relevante kennis en vaardigheden om de vereniging op een verantwoorde wijze voort te zetten zijn niet te vinden	Niet in geld uit te drukken			Actief aspirant bestuursleden benaderen, positieve communicatie bestuurswerk
Relatief hoge gemiddelde leeftijd in personeel geeft hogere personeelslasten, tijdige instroom nieuwe leerkrachten hierdoor belemmerd	€50.000	5	€ 50.000	Natuurlijk verloop alleen aanvullen met bij voorkeur jonge leerkrachten.
Regelgeving overheid zoals streefgetal LB-functies drijft kosten verder op, bekostiging blijft achter op kostenontwikkeling	€ 50.0000	4	€ 25.000	Zolang er nog sprake is van terugloop in leerlingenaantal zullen geen nieuwe LB-functies worden uitgegeven

Stijging of daling van leerlingaantallen	€ 100.000,=	2	€5000 - €10000	Opstellen van betrouwbare leerlingprognoses
IT-middelen verouderen sneller dan voorzien en zijn niet meer van deze tijd. Eerder vervangen noodzakelijk	€100.000,=	3	€25.000	Voortdurend blijven investeren in up to date houden van IT-middelen
Luchtkwaliteit in klaslokalen niet volgens huidige normering. Aanpassingen nodig aan ventilatie.	€ 200.000	4	€100.000	Reserves zijn voldoende om op termijn gebouwaanpassingen te kunnen doen

Treasury beleid

Als vereniging hanteren we het door ons vastgestelde Treasury statuut, waarbij functiescheiding rondom autorisatie van kosten en betalingen op diverse niveaus plaatsvindt, ten einde het frauderisico tot een minimum te beperken.

Het beleid is dat de gelden niet worden belegd, maar op spaarrekeningen worden uitgezet bij verschillende banken met ten minste een AA-rating.

Personele bezetting

Evenals voorgaande jaren zal in 2018 opnieuw een dalend aantal leerlingen zichtbaar zijn, zij het in minder sterke mate dan in het recente verleden het geval was. Ondanks dat we nog steeds nieuwe leerlingen mogen verwelkomen in onze scholen, inclusief horizontale instroom vanuit omliggende scholen, is de demografische ontwikkeling in de woonwijken zodanig dat er nog altijd sprake is van een terugloop in leerlingenaantal. De uitstroom uit de groepen 8 is groter dan de instroom in de groepen 1 en de tussentijdse instroom in de overige groepen tezamen. De horizontale uitstroom blijft tot een minimum beperkt. Deze algehele ontwikkeling noodzaakt nog steeds aandacht te geven aan het formatiemanagement, ten einde ook financieel een gezonde vereniging te kunnen blijven. In 2018 zal hier opnieuw nadrukkelijk invulling aan worden gegeven.

Financieringsstructuur

Er worden geen belangrijke wijzigingen voorzien ten opzichte van 2017.

Passend onderwijs

Verder is weer jaar ervaring opgedaan met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Dordrecht. De Wet passend onderwijs is ingevoerd per 1 augustus 2014, waarbij de doelstelling is om meer kinderen dan tot nu toe onderwijs te laten volgen op reguliere basisscholen. Deze stelselwijziging heeft de nodige gevolgen voor het onderwijs aan de Scholen van Oranje. Hoewel het bestuur de doelstelling van passend onderwijs volledig onderschrijft, heeft dit wel tot gevolg dat de onderwijsresultaten meer onder druk komen te staan.

Scheiding bestuur en toezicht

Om de wetgeving inzake 'educational governance' en code Goed onderwijs, goed bestuur van de PO-raad te kunnen naleven hebben we als bestuur gekozen voor de toepassing van het Raad van beheer-model (geen organieke, maar een functionele scheiding van bestuur en toezicht), hetgeen in overeenstemming is met de invulling zoals deze veelal in het primair onderwijs bij schoolorganisaties van vergelijkbare omvang wordt gekozen.

In het Raad van beheer-model wordt de dagelijkse uitoefening van de functie van bestuur uitgeoefend door een daartoe door het bestuur benoemde directeur-bestuurder in dienst van de vereniging op basis van door het (toezichthoudend) bestuur gegeven volmachten, waarbij het bestuur zich onthoudt van de feitelijke uitoefening van de functie van bestuur en zich richt op de uitoefening van intern toezicht. De volmachten die de directeur-bestuurder nodig heeft, zijn vastgelegd in een bestuurs- en toezichtsreglement.

Hoofdstuk 7 Communicatie

7.1 Strategisch beleid

We spreken over twee verschillende vormen van communicatie die binnen de implementatie verschillend in uitvoering zullen zijn. Dit betreft de communicatie intern en extern. De interne communicatie binnen de school is de verantwoordelijkheid van de directeur van de school. De communicatie tussen de Scholen van Oranje onderling is de verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder. De onderstaande indicatoren zijn meer gericht op de externe dan op de interne communicatie.

Uitvoering aan beleid:

Er is een communicatieplan opgesteld.

- Indicator: communicatieplan is goedgekeurd door bestuur en heeft instemming van de GMR.
 - Indicator: de vergaderstructuur van de verschillende gremia zijn aan elkaar gekoppeld:
 - Evenwichtige spreiding.
 - Mogelijkheid tot elkaar informeren.
 - Mogelijkheid tot kennisnemen van elkaars standpunten.
 - Elke school hanteert de verenigingsbreed gehanteerde klachtenregeling en het bestuur is aangesloten bij een landelijke geschillencommissie. Daarnaast heeft het bestuur een Regeling melden misstand (klokkenluidersregeling) voor de organisatie vastgesteld.

Naam en logo voor de organisatie.

- Indicator: er is een nieuwe naam (Scholen van Oranje) en een nieuw logo voor de vereniging ingevoerd in juni 2013. Tevens is de huisstijl geheel vernieuwd en zijn alle uitingen van de scholen en van de vereniging in 2013 aangepast aan deze nieuwe naam en bijpassend logo.
- Indicator: het bestuur heeft in het voorjaar van 2013 een besluit genomen ten aanzien van deze aanpassing:
 - Er is uniformiteit d.m.v. een huisstijl voor alle scholen en vereniging. Dit toont zich in:
 - Logo
 - Beeldmateriaal
 - Lettertype
 - Paginaopmaak
 - Kleurgebruik
 - Etc.

ICT is middel voor communicatie.

- Indicator: Er is een centraal ICT-programma aangeschaft en geïmplementeerd voor de administratie.
- Indicator: Een kleine projectgroep buigt zich over een dashboardfunctie van dit programma om te beschikken over adequate sturingsdata:
 - De sturingsdata moeten vooraf benoemd zijn.
 - De sturingsdata maken onderscheid in kengetallen (de huidige stand van zaken) en de stuurgetallen (de wenselijke situatie).
- Indicator: intranet leerkrachten en ouderportaal:
 - Sinds 2014 beschikken de scholen over intranet dat toegankelijk is voor alle medewerkers en voor de ouders over een ouderportaal om de communicatie tussen ouders en de school te faciliteren.

7.2 De interne communicatie

Op de Scholen van Oranje vinden we de interne communicatie van groot belang. Het gaat erom betrokkenheid te creëren van de medewerkers op het werk en op het schoolgebeuren om op die manier de kwaliteit van de school te optimaliseren. Daarom zorgt de schoolleiding voor een heldere vergaderstructuur en worden er effectieve hulpmiddelen gebruikt.

1. We werken met een vergadercyclus van een maand:
 - a. teamvergadering
 - b. bouwvergadering
 - c. zorgvergadering
 - d. werkgroepen
2. Het MT vergadert tweewekelijks
3. De MR vergadert een keer per maand
4. Het bovenschoolse DT vergadert in beginsel tweewekelijks
5. De GMR vergadert eens in de twee maanden

7.3 De communicatie met externe instanties

Onze scholen staan midden in de gemeenschap. Wij streven naar samenwerking met instanties in de wijken. Op verenigingsniveau onderhouden we daarom structurele contacten met externe instanties. Hierdoor halen we expertise binnen, waardoor we adequaat samen kunnen werken aan de opvoeding en de ontwikkeling van de kinderen. We dragen daarvoor - als school, ouders en omgeving - een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De externe instanties waarmee we een relatie onderhouden zorgen voor advies, hulp en ondersteuning en dit komt de kwaliteit van het onderwijs en de school als organisatie ten goede.

Als vereniging maken we sinds 2014 onderdeel uit van het Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Dordrecht, een samenwerkingsverband, waarin alle basisscholen van zowel bijzonder als openbaar onderwijs en scholen voor speciaal onderwijs uit Dordrecht participeren. Dit samenwerkingsverband is een rechtstreeks gevolg van de invoering van de wet Passend Onderwijs die per 1 augustus 2014 is ingevoerd.

Door dit samenwerkingsverband wordt op basis van het Ondersteuningsplan een meerjarenbegroting opgesteld, waarbij een verdeling van baten en lasten onderling wordt overeengekomen. De invulling en uitwerking van de schoolondersteuningsplannen, alsmede de financiering hiervan worden op frequente basis besproken en periodiek geëvalueerd.

7.4 De communicatie met ouders

Goede contacten met ouders vinden wij van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: de cognitieve en sociale ontwikkeling van (hun) kinderen. De vereniging ziet ouders daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Voor de leerkrachten zijn de opvattingen en ervaringen van de ouders essentieel om het aan hun zorg toevertrouwde kind goed te kunnen begeleiden. En voor de ouders is het van groot belang dat zij goed geïnformeerd worden over de vorderingen en verdere ontwikkeling van hun kind.

Hoofdstuk 8 Kwaliteitsbeleid

8.1 Strategisch beleid

In het hoofdstuk Onderwijs is in de indicatoren aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs opgenomen. Zie 'Uitstekend Onderwijs' en 'Tevreden ouders'. De daar genoemde indicatoren zijn van essentieel belang bij het ontwikkelen van kwaliteitszorg op schoolniveau. Daarnaast heeft de vereniging nog enkele aanvullende strategische doelen geformuleerd:

De vereniging heeft een goed imago.

- Indicator: er is een goede samenwerking met ouders:
 - Oudertevredenheid over de school(leiding) en imago is 80%.
 - Er zijn voldoende hulpouders voor de activiteiten.
 - Er worden door officiële instanties geen klachten ingediend.
 - Minimaal 25% van de ouders is lid van de vereniging.
 - De school hanteert de verenigingsbrede klachtenregeling en is aangesloten bij een landelijke geschillencommissie.
- Indicator: scholen betrekken de ouders actief bij het onderwijs en schoolaanlegenheden:
 - Alle scholen hebben een nieuwsbrief.
 - Alle scholen nodigen ouders uit voor allerhande bijeenkomsten.
 - De helft van alle ouders neemt deel aan door de school georganiseerde activiteiten.
 - De school is zichtbaar betrokken bij maatschappelijke activiteiten:
 - Deelname aan wijkactiviteiten.
- Indicator: de scholen staan in de wijk en stad goed bekend:
 - Belangstellingspercentages van de scholen in een wijk worden vergeleken.
 - Terugkoppeling van resultaten en imago door scholen voor VO.
 - Ronde tafelgesprekken met stakeholders worden georganiseerd.

8.2 Kwaliteitszorg

Onze scholen onderscheiden zich door kwaliteit en kwaliteitszorg. We streven kwaliteit na bij de verschillende beleidsterreinen en we zorgen ervoor dat de kwaliteit op peil blijft. We beoordelen deze ambities systematisch en cyclisch en op basis van bevindingen verbeteren of borgen we onze kwaliteit. Daardoor verzekeren we dat de schoolontwikkeling en de ontwikkeling van onze personeelsleden parallel verloopt.

8.3 Klachtenprocedure

Binnen onze vereniging werken we met een externe vertrouwenspersoon, mevrouw R. Driesprong-Visser. Daarnaast is er op elke school een contactpersoon vertrouwenszaken.

Verder werken we met een gedragsprotocol binnen onze scholen. Hierbij gaat het over het gedrag van zowel leerkrachten, leerlingen en ouders. In de schoolgids wordt hier melding van gemaakt, evenals van het feit dat we met een vastgelegde klachtenprocedure werken, waardoor ouders altijd weten waar ze terecht kunnen. Het protocol ligt voor een ieder ter inzage op alle scholen en staat op de website van elke school. Er zijn geen klachten ingediend gedurende het afgelopen verslagjaar.

8.4 Wet- en regelgeving

Naleving van de geldende wet- en regelgeving vinden we belangrijk. Naar aanleiding van regulier inspectiebezoek aan onze scholen kunnen we constateren dat we in hoofdlijnen voldoen aan de daaraan te stellen eisen, waarbij er ook ruimte is geconstateerd voor verdere optimalisatie op onderdelen. Bestuur en directie gaan hiermee ook de komende schooljaren met elkaar aan de slag.

Verslag intern toezicht 2017

Vereniging

Een School met de Bijbel
te Dordrecht

SCHOLEN VAN ORANJE, voor vorstelijk onderwijs

Werkgeversnummer: 83864

Dordrecht, juni 2018

Inhoud

Algemeen	37
Taken en bevoegdheden	37
Verslag over afgelopen jaar	38

Algemeen

Sinds 2010 is de Wet Goed onderwijs, Goed bestuur van kracht. Deze wet schrijft voor dat er een scheiding moet worden aangebracht tussen uitvoerende en toezichthoudende bestuursstaken. Het bestuur van de Scholen van Oranje heeft gekozen voor het zogeheten Raad van Beheer-model, waarbij binnen het orgaan bestuur twee soorten bestuursleden zijn, nl. uitvoerende en toezichthoudende bestuursleden. Dit in tegenstelling tot het Raad van Toezicht-model, waarbij er een College van Bestuur gevormd wordt, dat bestuurt en een Raad van Toezicht, die toezicht houdt op het bestuur.

Het bestuur van Scholen van Oranje bestaat volgens de statuten uit (tenminste) zes personen, te weten één uitvoerend bestuurslid, de directeur-bestuurder en vijf toezichthoudende bestuursleden. De directeur-bestuurder is door de toezichthoudende bestuursleden gemandateerd om namens hen de bestuurlijke taken uit te oefenen in de dagelijkse praktijk. De toezichthouders zien erop toe dat dit op een goede manier gebeurt. Zij zien toe op de kwaliteit van het bestuur, terwijl de directeur-bestuurder toeziet op de kwaliteit van het onderwijs in de scholen. De taken van de directeur-bestuurder zijn een mix van bestuurlijke handelingen en managementtaken.

De directeur-bestuurder heeft op zijn beurt taken doorgemandateerd aan de schooldirecteuren, die verantwoordelijk zijn voor het onderwijs op hun eigen scholen. Zij geven immers leiding aan hun scholen en zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse schoolpraktijk. Zij zijn primair aanspreekbaar op de kwaliteit van het onderwijs en op de onderwijsopbrengsten op hun school. Deze verhouding wordt overigens niet vastgelegd in statuten, maar in het bestuurs- en toezichtsreglement en het reglement directeuren en directieberaad.

Het bestuur van de Scholen van Oranje hanteert de code Goed onderwijs, Goed bestuur volgens het model van de PO-Raad.

Samenstelling toezichthoudend bestuur

Voorzitter	Drs. J.F. van Weelden RA	Toezichthoudend
Vice-voorzitter	Drs. S. Platenkamp	Toezichthoudend
Bestuurslid	P.C. den Dekker	Toezichthoudend
Bestuurslid	M. Bartelts-Schilt	Toezichthoudend
Bestuurslid	A. Klaren	Toezichthoudend
Bestuurslid	A. Buitenhuis	Toezichthoudend
Bestuurslid	P. Wolf	Toezichthoudend

Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van het toezichthoudend bestuur bij Vereniging Een School met de Bijbel bestaan voornamelijk uit:

- goedkeuren van het strategisch beleidskader, de begroting, het meerjaren bestuursformatieplan en het jaarverslag;
- het goedkeuren van de onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder opgestelde beleidsdocumenten;
- benoemen van directieleden binnen de Vereniging Een School met de Bijbel;
- toezicht houden op de naleving van wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur;

- toezicht houden op rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- benoemen van een accountant, die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan;
- verantwoording afleggen over de uitvoering van bovenstaande taken in het jaarverslag.

Verslag over afgelopen jaar

Het algemeen bestuur, als toezichthoudend orgaan, is op de volgende data bijeen geweest in 2017: 31 januari, 7 maart, 10 april, 17 mei, 13 juni, 12 september, 7 november en 19 december 2017.

Op deze bijeenkomsten zijn de volgende onderwerpen besproken:

Personeel:

- ERD-schap en brief Vervangingsfonds 11 januari 2017
- Bestuursformatieplan 2017-2021
- Acties in het Primair Onderwijs; lerarenstaking 5 oktober en 12 december 2017; brief aan Min. OC&W
- Gezondheidsbeleid / verzuimcijfers
- Procedure beoordelingsgesprekken
- Beoordelingsformulier directie en competentiematrix algemeen
- Vervangingsbeleid
- Vacature directeur Oranje Nassau

ICT:

- Notitie devices bij Scholen van Oranje

Onderwijs:

- Uitslagen cito-eindtoets

Financiën:

- Investeringsbegroting en begrotingsbrief 2017
- Brief DRV Accountants d.d. 6 juli 2016 betreffende jaarrekening 2015
- Jaarrekening 2016
- Marap Q1 2017
- Bestemmingsreserve TM Gilhuis Stichting
- Treasurybeleid
- Marap Q2 2017
- Marap Q3 2017
- Procedure begroting 2018
- Begroting 2018

Administratie:

- Strategisch Beleidsplan 2017-2022
 - Jaarlijkse dialoog met stakeholders / verenigingsleven
- MR-reglementen
- ParnasSys Integraal
- Rapport Oranje Nassauschool
- Klokkenluidersregeling
- Nieuw inspectietoezicht
- Tussentijdse uitstroom en leerlingaantallen per 1 oktober 2017

Huisvesting:

Unilocatie cbs Johan Friso – presentatie schetsen
Besluitvorming doordecentralisatie onderwijshuisvesting; raadsinformatiebrief
Aanschaf zonnepanelen
Bestuurslidmaatschap Coöperatieve Onderwijshuisvesting

Bestuur:

Profiel bestuurslid – aanvullende eis voorzitter
Werving nieuwe bestuursleden
Vacatures toezichthoudend bestuur
Cbs Oranje Nassau; vacature directeur cbs Oranje Nassau
Code goed bestuur
Voorbereiding 10 oktober 2017 algemene ledenvergadering en Wereldcafé
Jaarplanning 2017-2018
Thesis van dhr. G. Will; 'Zien, toezien en meezien'
BSO en peuterspeelzalen H3O
Cbs Juliana
Algemene Verordening Gegevensbescherming
Afgelopen op 31-12-2017 mw. M. Bartelts-Schilt

Op deze bijeenkomsten zijn de volgende besluiten genomen:

1701.01	De bijgestelde meerjaren investeringsbegroting wordt vastgesteld.
1701.02	De (gemeenschappelijke) medezeggenschapsreglement per 1 januari 2017 worden vastgesteld.
1701.03	De klokkenluidersregeling wordt vastgesteld.
1701.04	Het bestuur gaat akkoord met de profielschets bestuurslid en aanvullende eis m.b.t. voorzitterschap.
1704.05	Het bestuur stelt het bestuursformatieplan 2017-2021 vast.
1704.06	Zonnepanelen: er wordt besloten om hier nog enkele jaren mee te wachten.
1705.07	Doordecentralisatie onderwijshuisvesting: het bestuur stemt voor akkoord van de businesscase met vier stemmen voor en één tegen.
1709.08	Het bestuur stelt de procedure beoordelingsgesprekken vast met als actiepunt het bemensen van een bezwarencommissie

Functie	Bestuurder	Hoofdfunctie	Overige nevenfuncties
Voorzitter	Dhr. drs. J.F. van Weelden	CFO FNsteel	geen
Vice-voorzitter	Mevr. drs. S. Platenkamp	Projectleider bureau Drechtsteden	geen
Lid	Mevr. drs. A.D. Klaren	Bestuurder De Lange Wei	Lid Raad van Toezicht SDW Zorg
Lid	Dhr. ir. A. Buitenhuis	Managing Director MSG Nederland	geen
Lid	Dhr. P.C. den Dekker	Eigenaar Berkhout Verzekeringen	geen
Lid	Dhr. ing. P.W. Wolf	Projectmanager Arcadis	geen
Directeur- bestuurder	Dhr. mr. G. Will	Directeur bestuurder Scholen van Oranje	Voorzitter CDA Zuidplas

Dordrecht, 26 juni 2018

Drs. J.F. van Weelden, RA
voorzitter

Dhr. P.C. den Dekker
toezichthoudend bestuurslid

KENGETALLEN

	2017	2016
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	2,56	1,88
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	71,80	68,41
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	78,23	73,97
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	4,16	-0,80
Weerstandvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	14,58	9,05
Weerstandvermogen incl. MVA (<i>Eigen vermogen / totale baten * 100%</i>)	36,40	34,38
Huisvestingsratio (<i>(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %</i>)	6,64	7,14
Materiële lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	18,74	19,51
Personele lasten / totale lasten + fin lasten (in %)	81,26	80,49
Huisvestingsratio	6,64	7,14

Liquiditeit

Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.
Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestinglasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking opgenomen de realisatiecijfers van het voorgaande jaar, alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien dit voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Onderwijsinstellingen:

Op basis van de brief van 1 december 2017 van de minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media zijn de bedragen die het Samenwerkingsverband als gelden passend onderwijs heeft doorbetaald aan de aangesloten schoolbesturen als volgt verwerkt:

- gelden die OCW namens de Samenwerkingsverbanden aan de scholen overmaakt zijn verantwoord onder categorie 3.1.1 Ontvangen Rijksbijdragen;
- de overige generieke overdrachten (bedrag per leerling) en speciale overdrachten (arrangementen) worden onder categorie 3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden verwerkt.

In de vergelijkende cijfers en de begroting zijn deze bedragen aangepast en ook onder deze categorieën verwerkt. Deze stonden in de jaarrekening 2016 en de goedgekeurde- en vastgestelde begroting 2017 verantwoord onder 3.1.3.3 m.u.v. € 200.325.

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden in de balans opgenomen voor de daaraan bestede bedragen bij verkrijging en vervaardiging daarvan, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Afschrijvingstermijn 5 en 15 jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar wordt € 450 aangehouden.

De activagroepen met afschrijvingstermijnen zijn als volgt bepaald:

Gebouwen en terreinen: hekwerk en grondwerken speeltoestel 15 jaar.

Technische zaken: diverse afschrijvingstermijnen op basis van geschatte levensduur.

Meubilair: alle meubilair, met uitzondering van het speellokaal, 20 jaar; inrichting speellokaal 30 jaar.

ICT: computers, servers en printers 5 jaar; netwerkbekabeling 20 jaar, digitale schoolborden 8 jaar, laptops 3 jaar. In afwijking tot hiervoor zijn in 2013 copiers aangeschaft waarvan de afschrijvingstermijn d.m.v een bestuursbesluit is verlengd naar 6 jaar, dit gebaseerd op de economische levensduur van deze copiers.

Onderwijsleerpakket: methoden, apparatuur (zoals koelkast, tv, projectoren) 9 jaar, m.u.v. projectoren en beamers aangeschaft in 2011 die in 5 jaar worden afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van het bestuur.

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen:

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen.

Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds.

De "Reserve schoolfondsen" en het "Fonds stichting" zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid opgebouwd. Het voor- of nadelig saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan de reserve c.q. het fonds.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in minderling zijn

gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Voorziening jubilea:

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1 %. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 750 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 750 per FTE.

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 20 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende en kortlopende schulden en overige verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De tot op heden ontvangen investeringssubsidies die dienen ter dekking van afschrijvingslasten van materiële vaste activa in de volgende jaren zijn ook opgenomen onder de langlopende schulden. In de jaarrekening 2016 waren deze nog verantwoord onder de kortlopende schulden; in de vergelijkende cijfers is dit aangepast.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clause) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middellood als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2017 is 104,4%

Per ultimo 2016 was deze 96,6%

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten. De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Marktrisico

De instelling is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil.

De instelling loopt geen prijsrisico's.

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

B2 BALANS PER 31 december 2017

(na verwerking resultaatbestemming)

		<u>31 december 2017</u>		<u>31 december 2016</u>	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	1				
Glasvezelnetwerk		<u>30.405</u>		<u>40.822</u>	
			30.405		40.822
Materiële vaste activa	2				
Gebouwen en terreinen		4.731		5.161	
Technische zaken		154.741		160.997	
Meubilair		850.947		904.051	
ICT		265.138		242.841	
OLP en apparatuur		<u>427.593</u>		<u>492.093</u>	
			1.703.150		1.805.143
Financiële vaste activa	3				
Overige leningen u/g		<u>790</u>		<u>663</u>	
			790		663
Vlottende activa					
Vorderingen	4				
Debiteuren		88		112	
Ministerie van OCW		351.471		337.400	
Overige overlopende activa		26.668		28.615	
Overige vorderingen		<u>132.125</u>		<u>248.768</u>	
			510.351		614.894
Liquide middelen	5		<u>1.550.536</u>		<u>1.066.822</u>
			<u>3.795.231</u>		<u>3.528.345</u>

		31 december 2017	31 december 2016
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	6		
Algemene reserve		1.241.597	1.201.346
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)		<u>1.483.556</u>	<u>1.212.310</u>
		2.725.153	2.413.656
Voorzieningen	7		
Personeelsvoorzieningen		62.040	62.478
Overige voorzieningen		<u>181.647</u>	<u>133.926</u>
		243.687	196.405
Langlopende schulden	8		
Overige langlopende schulden		<u>22.354</u>	<u>24.961</u>
		22.354	24.961
Kortlopende schulden	9		
Crediteuren		139.918	161.055
Belastingen en premies sociale verzek.		242.619	285.160
Schulden terzake van pensioenen		67.197	59.243
Overige kortlopende schulden		40.193	30.286
Overlopende passiva		<u>314.110</u>	<u>357.579</u>
		804.037	893.323
		<u>3.795.231</u>	<u>3.528.345</u>

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Baten			
(Rijks)bijdragen	7.008.653	6.602.802	6.722.067
Overige overheidsbijdragen en subsidies	46.438	8.798	114.536
Overige baten	431.924	134.642	182.653
	<u>7.487.016</u>	<u>6.746.242</u>	<u>7.019.256</u>
Lasten			
Personele lasten	5.831.141	5.590.034	5.696.908
Afschrijvingen	256.507	248.660	242.597
Huisvestingslasten	476.333	434.672	505.201
Overige instellingslasten	610.953	563.932	632.530
	<u>7.174.934</u>	<u>6.837.298</u>	<u>7.077.237</u>
Saldo baten en lasten	<u>312.081</u>	<u>-91.056</u>	<u>-57.982</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	430	6.500	2.222
Financiële lasten	1.014	2.800	757
Financiële baten en lasten	<u>-584</u>	<u>3.700</u>	<u>1.465</u>
Resultaat	<u>311.497</u>	<u>-87.356</u>	<u>-56.517</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2017

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		312.081		-57.982
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	256.507		242.597	
- Mutaties voorzieningen	<u>47.282</u>		<u>-10.297</u>	
		303.789		232.301
Veranderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen	104.543		155.224	
- Kortlopende schulden	<u>-89.286</u>		<u>-91.894</u>	
		<u>15.257</u>		<u>63.330</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		631.127		237.648
- Ontvangen interest	430		2.222	
- Betaalde interest	<u>-1.014</u>		<u>-757</u>	
		<u>-584</u>		<u>1.465</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		630.543		239.114
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-144.096		-280.329	
Mutaties leningen u/g	<u>-127</u>		<u>2.637</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-144.223		-277.693
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutaties langlopende schulden	<u>-2.607</u>		<u>24.961</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-2.607</u>		<u>24.961</u>
Mutatie liquide middelen		<u>483.714</u>		<u>-13.618</u>
Beginstand liquide middelen	1.066.822		1.080.440	
Mutatie liquide middelen	<u>483.714</u>		<u>-13.618</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>1.550.536</u>		<u>1.066.822</u>

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
1 Immateriële vaste activa		
Glasvezelnetwerk	<u>30.405</u>	<u>40.822</u>
	<u>30.405</u>	<u>40.822</u>
	<u>Glasvezel</u>	<u>Totaal</u>
	<u>netwerk</u>	
	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2016</i>		
Aanschaffingswaarde	169.746	169.746
Cumulatieve afschrijvingen	-128.924	-128.924
<i>Boekwaarde 31 december 2016</i>	<u>40.822</u>	<u>40.822</u>
<i>Mutaties</i>		
Afschrijvingen	-10.417	-10.417
Mutaties boekwaarde	<u>-10.417</u>	<u>-10.417</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2017</i>		
Aanschaffingswaarde	169.746	169.746
Cumulatieve afschrijvingen	-139.342	-139.342
<i>Boekwaarde 31 december 2017</i>	<u>30.405</u>	<u>30.405</u>
<i>Afschrijvingspercentages</i>		
	Vanaf	t/m
Glasvezelnetwerk	6,66 %	20,00 %

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	4.731	5.161
Technische zaken	154.741	160.997
Meubilair	850.947	904.051
ICT	265.138	242.841
OLP en apparatuur	427.593	492.093
	<u>1.703.150</u>	<u>1.805.143</u>

	Gebouw- en en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	OLP en appara- tuur	Totaal
	€	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2016</i>						
Aanschaffingswaarde	6.451	219.046	1.155.327	1.019.594	962.696	3.363.114
Cumulatieve afschrijvingen	-1.290	-58.048	-251.276	-776.753	-470.604	-1.557.971
Boekwaarde 31 december 2016	<u>5.161</u>	<u>160.997</u>	<u>904.051</u>	<u>242.841</u>	<u>492.093</u>	<u>1.805.143</u>
<i>Mutaties</i>						
Investeringsen	0	7.234	13.300	84.535	39.027	144.096
Afschrijvingen	-430	-13.490	-66.404	-62.238	-103.527	-246.089
Mutaties boekwaarde	<u>-430</u>	<u>-6.257</u>	<u>-53.104</u>	<u>22.297</u>	<u>-64.499</u>	<u>-101.993</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2017</i>						
Aanschaffingswaarde	6.451	226.279	1.168.627	1.104.129	1.001.724	3.507.210
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-1.720</u>	<u>-71.538</u>	<u>-317.680</u>	<u>-838.991</u>	<u>-574.130</u>	<u>-1.804.060</u>
Boekwaarde 31 december 2017	<u>4.731</u>	<u>154.741</u>	<u>850.947</u>	<u>265.138</u>	<u>427.593</u>	<u>1.703.150</u>

Afschrijvingspercentages

	vanaf	t/m
Gebouwen en terreinen	6,67 %	6,67 %
Technische zaken	4,00 %	20,00 %
Meubilair	5,00 %	50,00 %
ICT	5,00 %	33,33 %
OLP en apparatuur	10,00 %	16,66 %

	31-12-2017	31-12-2016			
	€	€			
3 Financiële vaste activa					
Overige leningen u/g	790	663			
	<u>790</u>	<u>663</u>			
Overige leningen u/g					
Fietsenproject	790	663			
	<u>790</u>	<u>663</u>			
	Boek- waarde 1-1-2017	Invester- ingen en verstrekke leningen	Desinve- steringen en afgeloste leningen	Resultaat deelnem- ingen en aflossinge n	Boek- waarde 31-12- 2017
	€	€	€	€	€
Overige leningen u/g	663	127	0	0	790
	<u>663</u>	<u>127</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>790</u>
	31-12-2017	31-12-2016			
	€	€			
4 Vorderingen					
Debiteuren	88	112			
Ministerie van OCW	351.471	337.400			
Overige vorderingen	132.125	248.768			
Overige overlopende activa	26.668	28.615			
	<u>510.351</u>	<u>614.894</u>			
Ministerie van OCW					
Bekostiging OCW	351.471	337.400			
	<u>351.471</u>	<u>337.400</u>			
Overige vorderingen					
Gemeente: inzake schade / ozb	28.139	5.370			
Gemeente: inzake huisvesting	5.566	57.783			
Gemeente: inzake Opod-gelden	61.086	143.527			
Vervangingsfonds inzake salariskosten	35.085	36.519			
Overige vorderingen	2.248	5.568			
	<u>132.125</u>	<u>248.768</u>			
Overige overlopende activa					
Vooruitbetaalde kosten	26.668	28.615			
	<u>26.668</u>	<u>28.615</u>			

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
5 Liquide middelen		
Kasmiddelen	7	181
Banktegoeden	<u>1.550.529</u>	<u>1.066.641</u>
	<u>1.550.536</u>	<u>1.066.822</u>
Kasmiddelen		
Kas	<u>7</u>	<u>181</u>
	<u>7</u>	<u>181</u>
Banktegoeden		
Betaalrekening bestuur	457.873	469.124
Betaalrekening school	76.202	82.500
Spaarrekening	<u>1.016.453</u>	<u>515.017</u>
	<u>1.550.529</u>	<u>1.066.641</u>

PASSIVA

6 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1- 2017	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12- 2017
Algemene reserve	1.201.346	40.251	0	1.241.597
Bestemmingreserves publiek (A)				
Reserve personeel	411.545	9.348	0	420.893
	411.545	9.348	0	420.893
Bestemmingsreserves privaat (B)				
Reserve schoolfonds	78.570	6	0	78.576
Reserve fonds vereniging	236.144	-3.285	0	232.859
Kwaliteitsfonds	486.051	-17.611	0	468.440
Bestemmingsres. Gilhuis Stichting	0	282.788	0	282.788
	800.765	261.898	0	1.062.663
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	1.212.310	271.246	0	1.483.556
Eigen vermogen	2.413.656	311.497	0	2.725.153

	Saldo 1-1- 2017	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12- 2017
7 Voorzieningen					
Personeel:					
Jubilea	62.478	7.082	-7.521	0	62.040
	62.478	7.082	-7.521	0	62.040
Overig:					
Onderhoud	133.926	50.122	-2.402	0	181.647
	133.926	50.122	-2.402	0	181.647
Voorzieningen	196.405	57.204	-9.922	0	243.687

	<u>31-12-2017</u>		<u>31-12-2016</u>			
	€		€			
8 Langlopende schulden						
Overige langlopende schulden	<u>22.354</u>		<u>24.961</u>			
	<u>22.354</u>		<u>24.961</u>			
	Boek- waarde 01-01- 17 €	Aange- gane lening 2017 €	Aflos- singen 2017 €	Boek- waarde 31-12- 17 €	Looptijd > 1 jaar €	Looptijd >5 jaar €
Vooruitontvangen investeringssubs. gem.	<u>24.961</u>	<u>-2.607</u>	<u>0</u>	<u>22.354</u>	<u>10.426</u>	<u>11.928</u>
	24.961	-2.607	0	22.354	10.426	11.928

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
9 Kortlopende schulden		
Crediteuren	139.918	161.055
Belastingen en premies sociale verzek.	242.619	285.160
Schulden terzake van pensioenen	67.197	59.243
Overige kortlopende schulden	40.193	30.286
Overlopende passiva	314.110	357.579
	<u>804.037</u>	<u>893.323</u>
Belastingen en premies sociale verzek.		
Loonheffing	142.684	147.310
Premies sociale verzekeringen	72.194	75.879
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	27.741	61.971
	<u>242.619</u>	<u>285.160</u>
Overige kortlopende schulden		
Overige kortlopende schulden	40.193	30.285
	<u>40.193</u>	<u>30.286</u>
Overlopende passiva		
OCW niet geoormerkt: Studieverlof	5.048	31.079
Nog te betalen vakantiegeld	184.717	188.427
Vooruitontvangen investeringssubsidies gemeente	2.607	2.753
Nog te besteden subsidie gemeente Dordrecht	24.817	62.572
Vooruitontvangen bedragen	96.922	72.749
	<u>314.110</u>	<u>357.579</u>

Model G Specificatie posten OCW

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?	
	Kenmerk	datum			Ja	Nee
			EUR	EUR	(aankruisen wat van toepassing is)	
Studieverlof	776562	sep-16	30.192	30.192	X	
Studieverlof	776589	sep-16	16.716	16.716	X	
Studieverlof	776699	sep-16	6.370	6.370	X	
Studieverlof	853217	sep-17	8.654	8.654		X
	totaal		61.932	61.932		

(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale lasten	Te verrekenen ultimo verslagjaar
	Kenmerk	datum	EUR	EUR	EUR	EUR
	totaal		0	0	0	0

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01 2017	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale lasten 31-12-2017	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk	datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	totaal		0	0	0	0	0

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017**Baten**

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
(Rijks)bijdragen			
Vergoeding personeel	4.680.593	4.517.236	4.588.531
Vergoeding Materiële Instandhouding	960.124	947.021	972.460
Vergoeding PAB	712.366	693.092	706.333
Niet-geormerkte subsidies	280.206	228.653	188.506
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	375.364	216.800	266.237
	<u>7.008.653</u>	<u>6.602.802</u>	<u>6.722.067</u>

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Gemeente: verg.declarabele kosten	820	0	2.179
Gemeente: verg. vast bedrag schadegevallen	6.598	6.000	6.479
Gemeente: overige vergoedingen	36.268	0	103.077
Gemeente: vrijval investeringssubsidies	2.753	2.798	2.801
	<u>46.438</u>	<u>8.798</u>	<u>114.536</u>

Overige baten

Verhuur onroerende zaken	8.262	7.500	15.912
Baten schoolfonds	54.759	60.050	58.840
Ouderbijdragen	35.024	40.200	36.398
Overige baten personeel	12.707	0	20.997
Contributie leden	701	1.000	713
Vergoeding uitgeleend personeel	27.467	25.892	25.500
Overige baten Samenwerkingsverbanden	4.375	0	22.713
Overige baten	288.629	0	1.580
	<u>431.924</u>	<u>134.642</u>	<u>182.653</u>

Lasten**Personele lasten**

Lonen en salarissen	4.236.662	5.510.084	4.324.858
Sociale lasten	963.622	0	1.009.255
Pensioenlasten	596.837	0	499.523
Overige personele lasten	333.122	89.950	166.050
Uitkeringen (-/-)	-299.101	-10.000	-302.777
	<u>5.831.141</u>	<u>5.590.034</u>	<u>5.696.908</u>

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	464.233	471.042	431.885
Salariskosten OP	4.593.250	4.550.159	4.630.795
Salariskosten OOP	202.229	171.125	207.242
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	208.060	20.000	157.308
Salariskosten vervanging eigen rekening	8.335	3.272	10.567
Salariskosten vervanging BAPO	3.371	0	6.867
Salariskosten WSNS	0	0	1.189
Salariskosten rugzak-leerling	4.109	8.400	29.198
Salariskosten zw gerelateerde vervanging	54.059	0	55.781
Salariskosten PAB	41.714	54.642	26.131
Salariskosten ouderschapsverlof	14.465	1.407	15.775
Doorbelasting sal.kosten Bovenschools	0	15.676	0
Correctie sociale lasten	-963.622	0	-1.009.255
Correctie pensioenen	-596.837	0	-499.523
Loonkosten seniorenregeling	103.835	102.596	106.620
Salariskosten t.l.v. projecten	2.159	0	0
Salariskosten t.l.v. OCW-subsidies	0	34.470	0
Salariskosten extra personeel	63.020	77.295	92.667
Salariskosten studieverlof	37.772	0	36.894
Salariskosten detachering	0	0	24.717
Salariskosten bindingscontracten	5.624	0	0
Doorbet.tegemoetk.ziektekosten pers.	10.559	0	0
Opname onbetaald verlof	388	0	0
Bijdrage personeel collectief IPAP	-20.058	0	0
	<u>4.236.662</u>	<u>5.510.084</u>	<u>4.324.858</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	963.622	0	1.009.255
	<u>963.622</u>	<u>0</u>	<u>1.009.255</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	596.837	0	499.523
	<u>596.837</u>	<u>0</u>	<u>499.523</u>
Overige personele lasten			
Nascholing	79.852	44.500	57.066
Mutatie VU/EJU	173	0	0
Kosten Arbo	39.212	18.950	27.348
Dotatie voorziening jubilea	7.082	0	21.413
Overige personeelskosten	67.445	25.500	51.945
Afdracht uitkeringen	0	1.000	0
Personele kosten rugzak-leerling	135.166	0	0
Project Strategie en Middelen	4.190	0	8.279
	<u>333.122</u>	<u>89.950</u>	<u>166.050</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	-299.101	-10.000	-302.777
	<u>-299.101</u>	<u>-10.000</u>	<u>-302.777</u>

Personeelsbezetting

	2017	2016
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	5,00	4,83
OP	74,72	75,39
OOP	6,48	7,53
	<u>86,20</u>	<u>87,75</u>

Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
€	€	€

Afschrijvingen

Concessies, vergunningen	10.417	10.416	10.417
Gebouwen en terreinen	430	430	430
Technische zaken	13.490	13.264	12.979
Meubilair	66.404	54.524	63.375
ICT	62.238	66.628	55.317
OLP en apparatuur	103.527	103.398	100.078
	<u>256.507</u>	<u>248.660</u>	<u>242.597</u>

Huisvestingslasten

Huur huisvesting/terrein	16.810	17.500	20.930
Dotatie onderhoudsvoorziening	50.122	50.122	53.006
Onderhoud gebouw/installaties	50.587	48.500	70.399
Energie en water	74.108	68.000	72.636
Schoonmaakkosten	180.825	168.500	177.760
Heffingen	28.662	16.250	17.117
Tuinonderhoud	2.144	2.000	1.590
Bewaking en beveiliging	12.948	15.800	16.161
Overige huisvestingslasten	60.127	48.000	75.603
	<u>476.333</u>	<u>434.672</u>	<u>505.201</u>

Overige instellingslasten

Administratie- en beheerslasten

Administratie en beheer	78.815	86.500	89.836
Reis- en verblijfkosten	129	500	433
Accountantskosten	6.813	8.900	6.326
Telefoonkosten	8.800	9.750	10.896
Overige administratie- en beheer	0	500	316
	<u>94.556</u>	<u>106.150</u>	<u>107.807</u>

Inventaris en apparatuur

Onderhoud vervanging meubilair	884	1.750	2.064
	<u>884</u>	<u>1.750</u>	<u>2.064</u>

Scholen van Oranje, Dordrecht

	Realisatie 2017 €	Begroting 2017 €	Realisatie 2016 €
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	5.722	5.450	8.194
Contributies	10.796	13.500	11.129
Excursies / werkweek / sport	1.090	2.950	1.927
Medezeggenschap	1.788	6.562	1.756
Aansluiting radio / TV	522	500	706
Verzekeringen	22.146	4.150	3.931
Advertentiekosten	0	1.800	898
Portkosten / drukwerk	8.606	9.500	8.001
PR	7.920	5.500	9.187
Kantinekosten	12.158	7.300	11.300
Culturele vorming	8.906	10.000	13.587
Schooltest / onderzoek / begeleiding	3.174	5.750	2.514
Overige gemeente	66	0	2.694
Projecten	3.118	5.000	1.746
Lasten OCW subsidies	17.301	20.500	29.136
Lasten schoolfonds	89.778	79.950	87.405
Lief en leed	0	250	669
Uitgaven steunstichting Gilhuis	5.333	0	0
Project Plusgroep	17.611	0	33.613
Overige uitgaven	12.427	10.500	30.062
	228.462	189.162	258.454
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	151.053	129.050	148.910
Informatietechnologie	110.017	110.320	88.732
Kopieerkosten	25.982	27.500	26.563
	287.052	266.870	264.206
Totaal Overige instellingslasten	610.953	563.932	632.530
Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	430	6.500	2.222
	430	6.500	2.222
Financiële lasten			
Rentelasten	1.014	2.800	757
	1.014	2.800	757
Totaal financiële baten en lasten	-584	3.700	1.465
	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
Specificatie honorarium			
Onderzoek jaarrekening	6.813	8.900	6.326
Andere controleopdrachten	0	0	0
Fiscale adviezen	0	0	0
Andere niet-controle-diensten	0	0	0
Totaal accountantslasten	6.813	8.900	6.326

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2017 EUR	Resultaat jaar 2017 EUR	Art.2:403 BW Ja/Nee	Deelname % 0	Consolidatie Ja/Nee
SWV PO Dordrecht	Stichting	Dordrecht	4			Nee	0	Nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Scholen van Oranje, Dordrecht

WNT-verantwoording 2017 Scholen van Oranje

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.
De WNT is van toepassing op de Scholen van Oranje te Dordrecht.
Het voor de Scholen van Oranje te Dordrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 118.000.
KLASSE: B

		Complexiteitspunten
Gemiddelde totale baten per kalender jaar (in € mln)	5 tot 25	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1 tot 1500	1
Gewogen onderwijssoorten of sectoren*	1	1
		6

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	G. Will
Functiegegevens	<u>directeur/bestuurder</u>
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	nee

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 83.342
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.457
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 96.798</i>
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 118.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	
Totaal bezoldiging	€ 96.798

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan n.v.t.

Gegevens 2016	
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (fte)	0,7
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 57.267
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.949
Totaal bezoldiging 2016	€ 65.216

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
J.F. van Weelden	Voorzitter
M. Bartels - Schilt	Lid
S. Platenkamp	Lid
P.C. den Dekker	Lid
A.D. Klaren	Lid
A. Buitenhuis	Lid
P.W. Wolf	Lid

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

B12 ONDERTEKENING JAARVERSLAG

Opgesteld door het bestuur te Dordrecht op 2018

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Vastgesteld op 2018 door het toezichthoudend orgaan

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C1 CONTROLEVERKLARING

controleverklaring invoegen blad 1

controleverklaring invoegen blad 2

controleverklaring invoegen blad 3

controleverklaring invoegen blad 4

C2 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2017 ad € 311.497 als volgt over de reserves. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

		<u>2017</u>
		€
Resultaat algemene reserve		40.251
Resultaat reserve personeel	<u>9.348</u>	
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)		9.348
Resultaat reserve schoolfonds	6	
Resultaat reserve fonds vereniging stichting	-3.285	
Resultaat Reserve ABN scholen	-17.611	
Resultaat bestemmingsreserve privaat (4)	<u>282.788</u>	
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)		<u>261.898</u>
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)		271.246
Resultaat Eigen vermogen		<u>311.497</u>